

DESTAN-I

*Aralık
*2015
*SAYI 30

KIRKPINAR

KIRKPINAR KÜLTÜRÜNÜ TANITMA VE YAŞATMA DERNEĞİ AYLIK ÜCRETSİZ YAYIN ORGANIDIR

**Öğretmenler,
Cumhuriyet sizden
"Fikri hür, vicdanı hür,
irfanı hür, nesiller ister."**

K. Atatürk

Kirkpınar
Kültürünü Tanıtma
Ve Yaşatma
Derneği

Kirkpınar Evini Ziyaret Ediniz

www.kirkpinardernegi.org

Türkocağı cad. no:19 Kaleiçi / EDİRNE Tel: 0 284 212 63 82

Sizde “nl bir yazar” olmak ister misiniz?

Kitabınızı yazın, baskısını bize bırakın.
İster bir adet, ister bin adet, romanlarınızı, hikayelerinizi, Ŗiirlerinizi,
anılarınızı kitaba çeviriyoruz.

472 3 472
kitapbasimevi.com

DAHİ
YAYINCILIK
“hepinizin yayınevi”

*Alper
Yazoglu
kaleminden*

yazoglu.alper@gmail.com

YAĞLI GÜREŞTE NELER OLUYOR?

Geleneksel Spor Dalları Federasyonu kurulduğunda Spor Bakanı Ersin Taranoğlu Genel Müdür İhsan Coşkun'du.

1996 Atalanta Olimpiyatları sonrası yapılan federasyon seçimlerinde ise bakanlık koltuğunda Bahattin Şeker, genel müdürlük makamında da vekaleten Gazanfer Doğu bulunuyordu. O sıralar doçent olan Prof.Dr. Gazanfer Doğu, şimdi Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nda akademik kariyerine devam ediyor.

Federasyon Bakanlığı mazbatamda O'nun imzası var. Gazanfer Hocam, Dünya ve Olimpiyat Şampiyonu rahmetli Yaşar Doğu'nun oğludur. Yaşar Doğu, vefatına kadar güreş millî takımlarının başında, şampiyonlar yetiştirmiş örnek bir güreş hocası ve bir büyük efsanedir.

O'nun yetiştirdiği yine büyük güreşçilerden Mustafa Dağıstanlı şöyle diyor "Rahmetli Hocamız Yaşar Doğu derdi ki, yağlı güreş yapanlar mindere gelmesin, minderde güreşenler de yağlıya gitmesin. İkisi özellikleri itibarıyla birbirini bozar. Adale yapıları, oksijen ihtiyaçları gibi bir çok farklılıkları vardır."

Nitekim 1954-57-59 yılları Dünya Şampiyonu, 1956-1960 Olimpiyat Şampiyonu olurken hiç yenilgi yüzü görmeyen Mustafa Dağıstanlı, 1959 yılında kispet giydiği Kırkpınar Güreşlerinde, Malkaralı Fehmi Özkan'a altı dakika gibi kısa sürede hem de künde ile yenilmiştir. Zaten farklı kulvarlarda gelişen yağlı güreş ve olimpiik modern güreş, seyirci hafızalarındaki sembol sporcular

bakımından da farklılaşmıştır.

Yağlı güreş seyircisinin hafızasında Kel Aliço, Adalı Halil, Hergeleci İbrahim, Tekirdağlı Hüseyin, Hayrabolulu Süleyman, Babaeskili Nazmi Uzun, Ordulu Mustafa, Karamürselli Aydın Demir, Bandırmalı Sabri Acar, Akhisarlı Arap Mustafa, Karamürselli Aydın Demir, Bandırmalı Sabri Acar, Akhisarlı Arap Mustafa, Karamürselli Ahmet Taşçı gibi Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi Kırkpınar Başpehlivanları yer ederken, minder güreşi seyircisinin kahramanları; Yaşar Doğu, Mustafa Dağıstanlı, Mahmut Atalay, Ahmet Ayık, İsmet Atlı, Müzahir Sille, Gazanfer Bilge gibi eski ve Mahmut Demir, Hamza Yerlikaya, Şeref Eroğlu gibi genellikle Güreş Eğitim Merkezlerinde yetişmiş yeni Dünya ve Olimpiyat Şampiyonlarıdır. Şimdilerde bazı inatçı kafalar tutturmuşlar, "yağlı ve minder etle tırnak gibidir, güreş bir bütündür" diye... Yaşadığımız bilgi çağında, bilim adamlarının araştırma ve raporlarına rağmen bunu iddia etmek, en azından yağlı güreşe ihanet ve bilime saygısızlıktır.

Yağlı güreşin 1996 öncesi Güreş Federasyonu'na bağlı kalması çok doğaldır. Ancak bu, Güreş Federasyonuna müktesep hak yaratmamaktadır. Çünkü dünyada olduğu gibi Türkiye'de de kurumsal yapılanma sürecine giren spor dalları, kendi sportif ve yapısal organizasyonlarını gerçekleştirecek güce kavuşana kadar bir spor federasyonu bünyesine alınmaktadır.

Bu anlayış, örnek olarak Basketbol, Voleybol, Hentbol ve Tenis sporları uzun yıllar "Oyun

Sporları Federasyonu" çatısı altında; Kayak ve Dağcılık sporu da "Kış Sporları Federasyonu" çatısı altında organize edilmiştir. Bu uygulamaların başka örnekleri de vardır.

Yağlı güreş de bu doğrultuda ve bu anlayışla Güreş Federasyonundan ayrılmıştır. 1996 sonunda yapılan seçimlerde, kardeş federasyon başkanları olarak göreve geldiğimizde Ahmet Ayık, kurmuş olduğum Geleneksel Sporlar Vakfı'ndan rahatsız olmuştı. Yağlı Güreşlerden Güreş Vakfı'na giden para akışı engellenince; "Yağlı, minder bir bütündür." diyerek bölücülük faaliyetlerine başlayan Ahmet Ayık'ın Kızılcahamam'daki güreş kampını ziyaret etmek isteyen bizim başpehlivanları görünce yanındakilere: "Bu ayların burada ne işleri var?" diye hakaret etmesi ve sergilediği çelişki belleklerde yer etmiştir.

Önceki yazımda tanıttığım yönetim kurulundaki değerli arkadaşlarımla yağlı güreşin sorunlarını çözmek amacıyla gerekli plan ve programlarımızı yaparak çalışmalara başlamıştık. Türkiye Geleneksel Spor Dalları Federasyonu olarak yaptığımız faaliyetleri kitaplaştırdık. Söz konusu kitabın kapak görüntüsü Osmanlı'nın 700. Kuruluş yıldönümünde afiş olarak değerlendirilmiştir. Öncelikli icraatlarımızdan biri olarak Geleneksel Sporlar Vakfı'nı kurduk.

Beşiktaş'taki, Eski Çırağan Otelin sahibi rahmetli Burhan Tanış Ağabey kurucu üyemizdi ve vakıf toplantılarımıza defalarca evsahipliği yapmıştı. Rahmet ve saygıyla anıyorum Burhan Ağabeyimi...

**KIRKPINAR
KÜLTÜRÜNÜ
TANITMA
VE YAŞATMA
DERNEĞİ**

Adına İmtiyaz Sahibi

ALPER YAZOĞLU

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

ÖZCAN BAŞGÜL

Genel Sekreter

MÜBECCET GÜZEY

Genel Yayın Danışmanı

SİNAN BERATLIGİL

Katkıda Bulunanlar

**RAMAZAN GÜVEN
SEYFETTİN SELİM
SEMAHAT UZGÖR
BEYAZIT SANSI
MUHSİN DURUCAN
PROF.DR. İBRAHİM ÖZTEK
ÖMER ALTAY
ŞEREF GÖKDEMİR
AHMET ACAR
MEHMET CANBULAT
İSMAİL YILMAZ**

Reklam Koordinatörü

GÜLŞAH AŞÇIOĞLU

ARALIK 2015

SAYI 30 YIL: 3

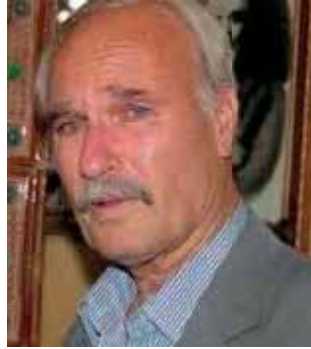
Yayın Türü:

YEREL SÜRELİ YAYIN

*Baskı: Ege Reklam ve Basım
Sanatları San. Tic. Ltd. Şti.
Esatpaşa Mah.
Ziyapaşa Cad. No: 4
Ataşehir - İSTANBUL
Tel: 0216 470 44 70
Fax : 0216 472 84 05
www.egebasim.com.tr
Sertifika No: 12468*

*Adres: Türkocağı Cad.
No: 19 Kaleiçi - EDİRNE
Tel: 0284 212 63 82
e-posta:
kirkpinardernegi@gmail.com
www.kirkpinardernegi.org*

*Destan-1 Kirkpinar
Basın Meslek İlkelerine
uymaya söz vermiştir. Tüm
reklamların sorumluluğu
firmalara, makaledeki
görüş ve düşünceler ise
yazarlara aittir. Yazarlara
ücret ödenmez.*

Beyazıt SANSI

ÖĞRETMENİM

Öğretmenler günü.

Ebedi başöğretmenimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Millet Mektepleri Başöğretmenliği"ni kabul ettiği günün (24 Kasım 1928) yıldönümüdür.

1980 Kenan Evren İhtilal Yönetimi bugün, yani 24 Kasım'ı "Öğretmenler Günü"olarak kabul ve ilan etmiştir.

Ben 30 yıl öğretmenlik yaptım.

Yurdumun yedi coğrafyasında insanlarımızı eğitmeye, bilgilendirmeye çalıştım.

Öğretmenlik mesleğini seçmemde; beni ilkokulda okutan sevgili öğretmenim Nafia AKALIN'ın etkisi büyük olmuştur.

Benim o güzel öğretmenim Ankara Hasan Oğlan Köy Enstitüsü'nün ilk mezunlarındandı.

O güzel öğretmen; Atatürk'ü görmüştü.

Bizi sevgiyle kucakladı ve bildiklerini bize en güzel metotlarla aktardı ve öğretti.

Yıllar sonra (1981) o güzel öğretmenimi hayal ederek ve de kendi yaşadıklarımın da pay çıkarak "Öğretmenim" diye bir şiir yazdım. Ve sonra da onu güzel bir şekilde besteledim.

Bugün öğretmenler günü.

Bu vesileyle bu güzel şiiri sizlerle paylaşmak isterim.

Buradan rahmete eren bütün öğretmenlerimize Yüce Allah'tan rahmet diliyorum.

Hayatta olan öğretmenlerime de yaşlı genç ayırt etmeksizin sevgilerimi ve saygılarımı iletiyorum.

ÖĞRETMENİM

SEN YURDUNA KENDİNİ PERVASIZ ADAYANSIN

SEN ÖĞRETMENİM DERKEN COŞANSIN ÇAĞLAYANSIN

SEN MADDEYİ AŞKININ UĞRUNDA HIÇ SAYANSIN

SEN YURT ÇOCUKLARINI BİLGİYLE DONAYANSIN

YURDUN UFUKLARINDA PARLAYAN BİR GÜNEŞSİN

EN UZAK KÖYLERİNDE KAHRAMANLAR SESİSİN

CEHALET VE YOKSULLUKTA KESİLMEZ NEFESİN

ATATÜRK'ÜN YOLUNDA SÖNMEYEN MEŞALESİN

BİR MUM GİBİ ERİYEN FAKAT AYDINLATANSIN

DOĞRUYU VE GÜZELİ BİZE KAZANDIRANSIN

ÖĞRETMEN UNUTULMAZ, SEN UNUTULMAYANSIN

EN KUTSAL SEVDA GİBİ KALBİMİZDE YATANSIN

Beyazıt SANSI 1981

Savaş ve barış

Tolstoy'un bilindik eseridir. Benim zamanımda edebiyat öğretmenleri dönem ödevi olarak verirdi. Yani okumak zorunda kaldıklarımızdan. Oysa keyifle okumamız gerekirdi çünkü Rus yazar Lev Tolstoy'un ilk kez 1869 yılında yayınlanan bu romanı, dünya edebiyatının en önemli başarılarından ve başyapıtlarından biridir. Savaş Rusya ile Fransa arasındaki bitmek bilmeyen vahşet, barış ise kişiler arasında yaşanan aşklardır.

Evet, savaş vahşettir. Savaşa neden olmak ise canilik. Kadın ve çocuklar diye ayırmak istemiyorum erkekler de insan. Evsiz kalmak, sığınmacı olmak bir insanlık ayıbıdır. Bu drama yol açmak ise siyasi kazanç olmamalı. Ülkemizin yangın yerine dönüşmesine izin verilmemeli. Sadece insanlar değil geleceğimizi besleyecek doğa da katlediliyor. Bu nedenle şiddet odaklı politikaların derhal terkedilmesini, barışçıl ve demokratik

yollarla çözüm için gerekli adımların acilen atılmasını bekliyoruz. Bir yanımız çatışmanın gözyaşının ve acının hâkim olduğu bir ortamda yaşarken, bir yanımız sefa, huzur ve mutluluk duyamaz. Bir ailemizin yüreği şehit ya da gazi acısının yangınıyla yanarken, diğer yarımız neşe ve sağlıklı kucaklaşamaz.

Ölüm, kan ve gözyaşı dışında bir sonuç üretmeyen savaş, kimin işine yarayabilir o yangın onun üzerine sıçramaz mı sanır?

Barışa dair tüm çabalar, eylemler yaşam-saldır. Bizler de liderlerimizi daha iyi bir yaşam için seçmiyor muyuz? Siyasilerden beklentimiz nefret mesajları yerine kardeşlik mesajları vermeleri. Kin ve nefret söylemi akıllarda kalıyor ve barış sürecinden sonra da toplumların bir arada yaşamasını zorlaştırıyor. İlle de savaşılacaksa insanların savaşıacağı virüsler, mikroplar, zararlı alışkanlıklar, yaşamın zorlukları gibi alanlar var.

Şimdi diyeceksiniz ki güreş sporundan yola çıkan bir dergide savaş ve barışın işi ne? Güreş hep söylediğimiz gibi bir dövüş değil bir spordur. Güreş karşılaşmaları insanlığın temel kurallarını içerir. Güreşmek savaşmak değil; düşünmek, göz ile karar vermek, bedeni esnetmek, vücuda direnç kazandırmaktır. Güreşçi güreşe başlamadan önce rakibini centilmence yağlar, bitişinde de yerde bırakmaz. Spor yapmak, kavgaya ve düşmanlığa değil, tanışmaya ve kaynaşmaya vesile.

Sizinle önceki yazılarımın birinde "kıssayı paylaşalım ve hisseden pay almayı da unutmayalım lütfen" demiştim. Bir kez daha hatırlayalım; "Asıl pehlivan nefsin ve öfkesini yenen kişidir." Nefsine hâkim olmak en büyük güçtür, en yüce fazilettir. Bu konuda siyaset meydanının pehlivanlarına da bu yakışır. Haydi pehlivanlar, barış dili savaş çığırtkanlığını sustursun.

**Savaş pahalı
top,tüfek,uçak lazım,kin
lazım,nefret lazım...
En önemlisi de
uğruna feda edilecek
gencecik günahsız
insanlar lazım...
Barış ucuz
barış için sadece,
vicdan,empati ve
sevgi lazım...**

Güreşen Alplar. Milattan Önce 7. Yüzyıl
(K. Jettmar, Die frühen Steppenvölker, 1964)

Türk Kültüründe Güreşin Erken İzleri

Türk güreşinin hafızası Ali Gümüş'ün anısına...

**Prof. Dr. İbrahim
Yıldırım
Gazi Üniversitesi
Öğretim Üyesi**

T Tarihi süreç içerisinde sportif aktivitelerin çok çeşitli nedenlerle uygulandığı, birey ve toplum açısından da değişik fonksiyonları yerine getirdiği bilinmektedir. Eski Türk sportif aktivitelerinde ritüel kökenli uygulamalarla birlikte, ekonomik, askeri, sosyal ve pedagojik motifler ön plana çıkmaktadır. Uygulanma nedeni ne olursa olsun, bu aktiviteler, genel hareket formasyonu kazandırmak, fiziksel, zihinsel ve sosyal nitelikleri geliştirmek, sosyalleşme sürecine katkıda bulunmak, sağlıklı kılmak, eğlenme ve yarışma duygularını tatmin etmek gibi fonksiyonları yerine

getirmiştir.

Türk kültürü, MÖ 3. binden itibaren Altay ve Tanrı dağları arasında birmeye başlamış ve MÖ 1700 tarihinden itibaren Orta Asya'ya yavaş yavaş hakim olarak, "Atlı Bozkır Kültürü" ya da "Atlı Göçebe Kültürü" adı altında çevreye yayılmıştır. Ancak 2013 yılında kaybettiğimiz araştırmacı yazar Servet Somuncuoğlu'nun dünyaya tanıttığı, Kırgızistan'da Tanrı Dağlarının kollarından Aladağlar üzerinde yer alan Saymaltaş'ın Türk Tarihi'nin mitolojik dönemlerine uzanan ve en çarpıcı resimlerinden biri at üstünde ayakta ok atan süvari olan on binlerce kaya resmi, Türklerin belgelenebilir tarihsel

varlıklarını binlerce yıl daha geriye götürmüştür. Atı çekme ve taşıma aracı durumundan kurtararak binek hayvanı haline dönüştüren bu kültür, ok ve mızrak taşıyan atlı savaşçılarıyla MÖ 800'lerde çevre kültürlerin atlı araba savaşçılığı hâkimiyetine tamamen son vermişti.

At yetiştiricisi, avcı ve çoban olarak, varlıklarının devamı için binicilikte ve okçulukta özel beceriler gösteren Orta Asya'nın göçebe halkları, sadece tarihi olaylarda baş göstermekle kalmayıp, sportif faaliyetlerin ilk formlarını da oldukça erken geliştirmişlerdi. Savaşta ve avda üstün başarı gösterenler "alp" unvanıyla toplumda imtiyazlı bir konuma yükselmekte, ideal insan tipini yansıtmakta ve rol-model kabul edilmekteydiler. Arkeolojik buluntular, alpların, binicilik, okçuluk ve avcılık faaliyetleri yanında güreş karşılaşmaları yaptıklarını da belgelemektedir. Çin'in batı sınırında Türklerin de dahil olduğu Ordos kültür çevresinde bulunan, Hun sanat üslubuyla tezyin edilmiş MÖ 7. Yüzyıla ait bir tunç kemer tokası, koşum takımları tüm ayrıntılarıyla gösterilmiş atlarından inmiş iki alpin belirli kurallar içinde yaptıkları güreşi göstermektedir (Resim 1). Bu tür sahnelerin modern Türk halklarının kahramanlık destanlarında sık sık tasvir edildiği bilinmektedir. Bozkırda güreş tutan alpları çağlar ötesinden günümüze taşıyan Ordos kemer tokası Türk spor tarihini bilimsel, kanıtlanabilir bir temele oturtan en önemli bulgudur. Türk güreş tarihi de bu somut bulgu ile bir anda 2700 yıllık bir tarihsel derinliğe ulaşmıştır.

Türklerin geleneksel sporlarından olan güreşin çok erken devirlerde kurallara bağlanarak hakem gözetiminde yapılmış ve yenme-yenilme durumlarının açıkça tanımlanmış olduğu yönündeki malumatlar, karmaşık bir mücadelede medeni bir sportif karşılaşmaya geçişin; uygulanişından alınan zevk dışında herhangi bir dış amaç taşımaksızın da güreş tutma gibi ideal bir anlayışa yaklaşmanın erken izlerini yansıtmaktadır.

Erken devir Türk kültür çevresinde güreşin oldukça değişik sebeplerle uygulandığı anlaşılmaktadır.

Atlı göçebelerin Milli bayramlarında ve yeni yıl kutlamalarında eğlence aracı olarak yer bulan güreş, Hunlar tarafından, matem törenlerinde halkın tasanı dağıtmak amacıyla da düzenlenmekteydi. Bu tür bir organizasyonun varlığı, güreşin, toplumun zihinsel ve ruhsal bakımdan yeniden yaşanılan hayata döndürülmesinde psiko-terapik bir fonksiyon üstlendiğini göstermektedir.

Matem törenlerinde sportif faaliyetler düzenleme geleneğinin yaygınlığını eski Türk destanlarından da anlamaktayız. Manas destanında, Kırgız Hanı Köketa'yın matem töreninde yapılacak spor yarışmalarına ırk, din ve dil ayırımı yapılmaksızın bütün civar iller hükümdar, han ve beylerinin, yarış atları ve güreşçileri

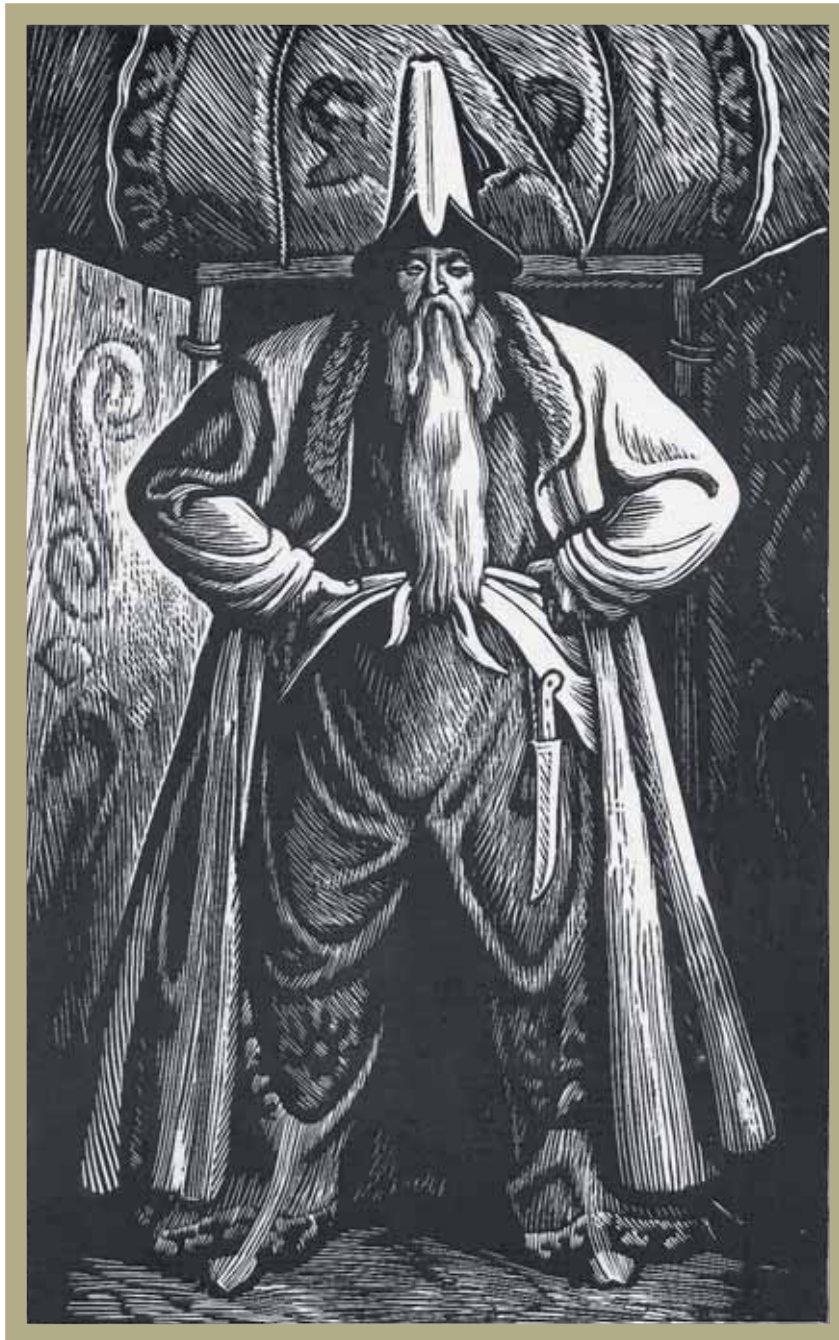
başta olmak üzere halklarıyla birlikte davet edildikleri anlatılmaktadır. Manas destanında bahsedilen sportif faaliyetler programındaki at yarışlarının kurallara uygun şekilde yerine getirilebilmesi için süngülü hakemlerin kontrolünde yapılması, yarış atlarının ve güreşçilerin nite-liklerinin bir cazgır tarafından coşkulu ve şiirsel ifadelerle seyircilere anlatılması ve güreşçilerin özel dokunmuş bir tür "kısbet" giymeleri (Resim 2) gibi çeşitli özellikler, erken devir Türk spor anlayışı ile ilgili önemli veriler sunarken, ayrıca günümüzde, özellikle yağlı güreşte devam ettirilen bir geleneğin kökenine de (yağ unsuru hariç) işaret etmektedir. Nitekim destanda Manas, Coloy'la yapacağı güreşte zayıf keçî derisinden yapılmış kısbeti sökölürse halk önünde rezil

olacağından çekinen amcası Koşoy'a, eşi Kanikey'in üç yüz teke kestirip, derilerini güneşten uzakta, sandıkta saklayıp, bakır kovada altı ay sepiendirip, ustalara dokuz gün dişleriyle tezyinat yaptırıp, bükürerek, çelikle birlikte kaynatıp özenle yedi yılda yaptığı, 'ateşe atsan yanmaz, ok atsan geçmez' kısbetini vermişti.

Eski Türk kültüründe kadınların sosyal hayata katılımlarında da sportif aktivitelerin belirleyici bir rol oynadığı ve bozkır kadınlarının erkek bireylerle yarışabilecek performans düzeyine ulaştıkları anlaşılmaktadır. Dede Korkut kitabında, bazı Türk çevrelerinde erkeklerin evlenecekleri kızları at yarışında, okçulukta ve güreşte yenmeleri gerektiği anlatılmaktadır. Nitekim Kam Büre oğlu Bamsı Beyrek destanında Bamsı Beyrek, ancak okçulukta, binicilikte ve güreşte üstünlük sağladıktan sonra Banu Çiçek ile nişanlanabilir.

XI. yüzyılda Araplara Türk dilini öğretmek amacıyla yazdığı Divânü Lûgâti't-Türk adlı eserde Kaşgarlı Mahmud'un bir atasözü üzerinden erkek-lere yaptığı uyarı, erken devir kadınlarının güreşte de hafife alınamayacağını ve ayakların denk alınması gerektiğini vurgular:

"Kız birle küreşme, kısırak birle yarışma" (Kız ile güreşme, kısırak ile yarışma).

Manas'ın kısbeti.

CİHAN PEHLİVANLARI;

ADALI HALİL, KURTDERELİ MEHMET, KOCA YUSUF ve KEL ALİÇO....

Özcan
BAŞGÖL

Aliço'nun çırağı Adalı Halil, taa Edirne'lerden kalkıp, ustasının memleketi İpsala Koyunyeri'ne (Aliço pehlivan köyü)gelmişti. Aliço, çırak benî ziyarete gelmiş diye sevinirken, Adalı Halil, ustasının hiç beklemediği bir şeyi yapmış, kispetini Aliço'nun önüne koymuş, "Ustamsın sana hürmetim büyüktür.

1894 senesinin nisan ayında, Aliço'nun çırağı Adalı Halil, taa Edirne'lerden kalkıp, ustasının memleketi İpsala Koyunyeri'ne (Aliço pehlivan köyü)gelmişti. Aliço, çırak benî ziyarete gelmiş diye sevinirken, Adalı Halil, ustasının hiç beklemediği bir şeyi yapmış, kispetini Aliço'nun önüne koymuş, "Ustamsın sana hürmetim büyüktür. Ancak şu ölümlü dünyada seninle güreşmek şerefine kavuşmak isterim. Eğer kabul edersen güreşmeye geldim." demişti.

Aliço ne desin bilemedi, tam ölür müsün öldürür müsün bir durum vardı. Adalı Halil'in, yıllar önce güreşi bırakmış ustasına güreş teklif etmesi terbiyesizlikti, ayrıca çırak hiçbir zaman ustasıyla ciddi güreş tutamazdı, eğer bir güreşte karşı karşıya gelirlerse, bir müddet oynas, ciddi güreş olmayan güreş yaptıktan sonra, çırak ustasının elini öperek güreşi

KARA AHMET- Hergeleci İbrahim pehlivanın çırağı, 1899 yılında Paris'te grekoromen stilde güreşerek dünya şampiyonluğunu kazanan sporcu, ustası Hergeleci İbrahim ile.

ustasına bırakırdı, binlerce yıllık Türk güreş geleneği böyleydi.

Aliço ne yapsın bilemedi, Adalı'nın bu isteğini, tam bir güreş delisi olmasına, güreşi kara sevdâ derecesinde sevmesine verdi. "Kara sevdalı, aşkı konusunda sıhhatli düşünemez bu bizim deli oğlan da güreş deyince her şeyi unutuyor." diye düşünerek, gülümsemiş "Peki Adalı oğlum, madem böyle istiyorsun, Daniş Efendi'nin önümüzdeki ekim ayında Çardak'ta düğünü olacak, bu düğünde güreşler yapılacak, seninle inşallah orada buluşup, kozumuzu paylaşalım" demişti.

Aliço, arkasından da sarı öküzü kesmiş, kavurma yapmış ve kara öküzle birlikte boyunduruğa koşularak çift sürmüş, hanımı da sabanın başına geçmişti. Geçen beş ay içinde elli yaşını aşmış Aliço tanınmaz hale gelmişti. Görenler hay bire maşallah koca usta demekten kendini alamıyorlardı.

Çardak'a gelen herkes, Adalı Halil ile Aliço arasında geçen bu hadiseyi, kavurma olan

Filiz Nurullah menejeri Martin Julian ile

sarı öküzü konuşuyordu.

Koca Yusuf, Adalı Halil'in ustasına meydan okuyuşunu duyunca çok şaşırıldı, Adalı Halil gibi bir pehlivanın böyle bir şey yapması için çıldırması lazım şeklinde düşündü.

Ustasının elini öpen Adalı Halil ustasının son durumunu görünce meydan okuduğuna pişman olmuştu, ancak iş iştenden geçmişti.

Güreşlerden bir gün önce Gelibolu ve Çardak, güreşçiler ve gelen misafirlerle dolup taşmıştı.

Koca Yusuf, Aliço, Adalı Halil'den başka, baş güreşler için Hergeleci İbrahim ve çırağı Kara Ahmed, Şumnu'lu Kuru Rüstem, Pamukçu'lu Osman, Kazandere'li Memiş, Çandırılı Arap Hüseyin, Katrancı Mehmet, Kurtdereli Mehmed de gelmişlerdi.

Ancak, Hergeleci Mehmet Pehlivan, güreşmeyeceğini açıkladı, bu güreşe çırağı Kara Ahmed'i hazırlamıştı.

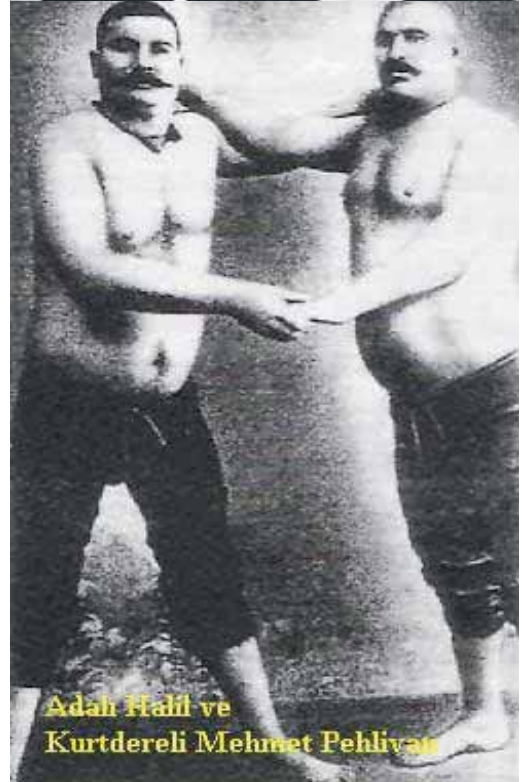
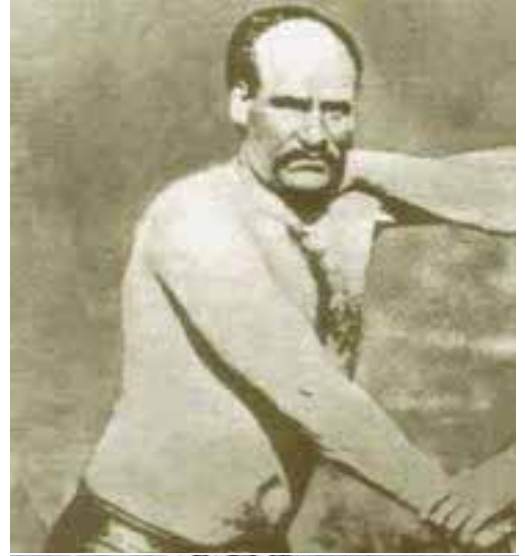
Yusuf'un, birlikte güreş kovalasınlar da pişsinler diye kendi başlarına güreş yapmaya saldırdığı çıraklarından Küçük Yusuf'da, Çardak'a gelmişti. Filiz Nurullah ise Şumnu'ya dönmüştü.

Yusuf, yanına Şumnu'lu Kuru Rüstem'i, çırağı Küçük Yusuf'u ve can yoldaşı baba ile oğlu olarak Perşembe akşamı Çardak'da bir güreş severin evinde misafir oldu.

Güreşler, 23 Ağustos 1894 Perşembe günü, sabahleyin başladı. Daniş Efendi ve Gelibolu'nun ileri gelenleri, Aliço'nun kispetiyle güreş yerine geldiğini görünce işin ciddiyetini anladılar.

Türk güreş tarihinde yaşanmayan bir şey yaşanacak, yıllar önce güreşi bırakmış ustayla çırak güreşmiş olacaktı.

Eşraf, Aliço'ya, "Koca usta sen güreşme. Çırağınla güreşmen yakışık almaz." diye rica ettiler, hemen Adalı Halil'i bulup getirdiler, Adalı Halil, "Ustam, hakkını helal et, ben bir densizlik yaptım, affet." dedi. Aliço, Adalı'nın bu hareketi karşısında gülsün mü ağlasın mı bilemedi. Orada-kilere, "Tamam, güreşmeyeyim ama bizim sarı öküz ne olacak" deyince Gelibolu'nun ileri gelenleri güldüler, "Merak etme usta, biz sana bir değil iki sarı öküz parası verimiz" dediler ve iş bu şekilde tatlıya bağlandı.

Adalı Halil ve Kurtdereli Mehmed Pehlivan

ATA SPORU GÜREŞİN OLİMPİYATI

"TARİHİ KIRKPINAR" DA; "YAĞLI GÜREŞ" ile "YAĞLI MİNDER GÜREŞİ" ARASINDAKİ REKABET

UNESCO; geleneksel yapısı korunmuş bir Kırkpınar'ı mı yoksa Kırkpınar'ı bizden korumak için mi Kültürel Miras Listesine aldı ? Üzerinde yüzyıllar boyunca çeşitli medeniyetleri barındıran ve Fatih Sultan Mehmet Han'ın doğduğu yer olan Edirne, tarih kokan şehir kimliğiyle bir kültür ve medeniyet kentidir. Dünyanın yaşayan hiçbir şehrinde "Tarihi Kırkpınar Güreşleri" kadar uzun süreli ve sürekli olarak yapılabilen bir başka spor müsabakası yoktur. 1460 yılından beri aralıksız devam eden Kırkpınar Yağlı Güreşleri dünyanın en eski güreş organizasyonu ünvanıyla da Guinness rekorlar kitabına girmiştir.

Asırlardır nesilden nesile aktararak günümüze kadar yaşatılan " Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri"nin UNESCO tarafından İnsanlığın Somut Olmayan Kültür Mirası Listesi'ne kabul edilmesiyle; Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ni oluşturan geleneksel değerlerin geleceğe aktarılması sürecinde; bozulmadan, mevcut şekliyle korunmasının teminatı olacaktır. Tabi ki biz ; yaptığımız yanlış yönetim,uygulama, müdahale ve değişiklikler sonucu ortada gelecek nesillere geleneksel

Zekeriya UZUN
Ziraat Yük. Müh.

yapısı korunacak bir miras bırakabilirsek.

Kırkpınar; tarihe saygı, köklere dönüşür.

Yağlı güreşe ait ritüellerin ortaya çıkışı Müslüman Türk toplumunun uzun yıllar süregelen yaşam tarzı, iklim, coğrafya ile dini, kültürel ve ticari etkileşimlerinin bir sonucudur.

Milli ve dini ritüelleri bünyesinde barındıran, yaşayan toplum dinamikleri ve toplumsal hafıza aracılığıyla gelenekselleşerek günümüze kadar gelen ata sporumuz yağlı güreşin ;

- a) Dini boyutu,
- b) Kültürel boyutu,
- c) Sportif boyutu vardır.

Belli kurallar ve belli bir zaman dilimi içinde gerçekleşen zihinsel ve fiziksel mücadele şeklinde tanımlanan güreş, insanlık tarihinin en eski sporlarından biridir. Gerek yarışma ve sportif yönü gerek toplumsal, ahlaki ve dini yönüyle,

Türk ve İslam kültürünün bir simgesi olarak, uzun yıllar boyunca kimliğinden çok şey kaybetmeden bugünlere gelebilen kültürel bir değer, yüzyıllardır süregelen geleneksel bir mirasın devamıdır. Tarihin her döneminde ilgi gören ve geleneksel olarak uygulanan güreş, ülkemizde "ata sporu" olarak anılmaktadır.

Gelenekçe bağlılık küllü muhafaza etmek değil, ateşi yanık tutmaktır.

Kırkpınar Yağlı Güreşleri, davet aşamasından ödül törenine kadar bir çok ritüeli içinde barındırır. Seyircilerin ve misafirlerin güreşlere davet edildiği kırmızı dipli mumu, ağası, pehlivanı, hakemleri, cazgırı, davul-zurna ekibi, yağcısı ve havlucusu Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin en önemli aktörleridir.

Geleneksel yapının simgelerinden biri olan ve Kırkpınar'da davetiye yerine geçen kırmızı dipli mum, er meydanının önemli bir simgesidir. Ve ne yazık ki son dönemlerde kırmızı dipli mum da hızlı gelişen iletişim teknolojileri karşısında yok olma sürecine girmiştir.

Geleneksel olarak pehlivanları güreşe çağırma, devlet büyüklerini ve ülkenin önemli şahsiyetlerini davet etme, güreşleri düzenleme, örf ve

adetlere uygun olarak güreşlerin yapılmasını sağlama ve ödülleri verme gibi görevleri yerine getiren Kırkpınar Ağası; eskiden yağlı güreşin önde gelen kanaat önderlerinin istişareleri sonucu, güreşle ilgili olan bir kişi üzerinde mutabakata varılarak seçilirdi. Açık arttırma sonucu koç kimin önüne konursa gelecek yılın ağası o olurdu. Ancak son dönemlerde Kırkpınar Ağalığı seçimlerinde ekonomi en önemli faktör haline geldi. Açık arttırmaya çıkarılan koça en fazla parayı veren kişiye, yağlı güreşle ya da kırkpınar'la ilgili olsun ya da olmasın kırkpınar ağası olmasının yolu açılmıştır. Kırkpınar ağalığı son zamanlarda ekonomisi güçlü iş adamları için toplumda sosyal bir statü elde etme aracı oldu. Ağalığın getirdiği avantajla Kırkpınar Ağaları devletin üst kademesi ve bürokrasisiyle rahat ve kolay iletişim kurabilme şansına sahip olabilmektedirler... Ağalık seçiminde geleneksel ağalık kuralları, zaman içinde ekonomik kaygılarla etkisini kaybetmeye başlamıştır.

Son yıllarda Kırkpınar'ın Efsane Ağası **Seyfettin Selim**'in üstün gayretleri ve özverili çalışmaları sonucu, Kırkpınar'a gelen misafirlere ikramlar yapılarak geleneklerimize uygun bir şekilde ağırlandı ve böylece unutulmaya yüz tutmuş önemli bir geleneklerimiz yaşatılmaya başlanmıştır.

Yağlı Güreşin önemli birimlerinden biri de Kule Hakemliği'dir. Kule Hakemi meydan hakemlerinin bir üst kurulu olarak uygulama-

ları takip etmek, gözetim ve denetim altında bulundurmak, meydan başhakemi seçmek, boy ayırımı tespitini yapacak hakemleri görevlendirmek, müsabakalardaki itirazları değerlendirmek, centilmenlik dışı ve hatalı davranışları rapor etmek v.b. gibi asli görevleri vardır. Kırkpınar'ın başlangıcından günümüze kule baş hakemi olabilmek için, daha önce Kırkpınarda başpehlivan olmuş, en tecrübeli isimlerden biri yani eski bir başpehlivan Kule Baş Hakemi yapılırdı. Kuralların ve talimatların uygulanması için illa ki MHK'dan birinin kulede görev alma zorunluluğu varsa verilecek bu görev kule baş hakemliği değil, en fazla kule baş hakem yardımcılığı olmalıdır. Ancak son yıllarda tecrübesiz, güreş başarısı hatırlanmayan, usta zembili taşımak yerine işadamları çantası taşımış pehlivanların kule baş hakemliğine getirilmesi moda bir uygulama haline geldi.

Yağlı güreşte pehlivan, yaklaşık 700 yıllık

bir geleneğin aktarılmasının sorumluluğunu taşımaktadır. Yağlı güreş geleneğinde pehlivan olabilmeyen erdemi ve kıstasları çok uzun bir zaman dilimi içerisinde belirlenmiştir. Pehlivan "yiğit" anlamına gelmektedir. Pehlivanlık sadece gücü değil; dürüstlük, hoşgörü, ahlaklı olma gibi erdemleri de kişiliğinde taşıyan bir kimliği ifade eder.

Usta - çırak ilişkisi, küçüklerin büyüklerine

- ustalarına olan saygısı

sonsuzdur. Yağlı güreşte; saygı, edep, tecrübe, ustalık gibi değerler ile usta- çırak ilişkisi, küçük pehlivanların büyüklerine saygısı hem aktif spor yaşamı boyunca hem de bir ömür boyu devam eder. Fair play, yağlı güreşte her zaman en ön plandadır. Galip gelen pehlivan daha hakem elini kaldırıp kendisini galip ilan etmeden önce gider rakibini teselli eder, eğer yendiği pehlivan ustası ise önce ustanın eli öpülür, sonra galibiyet ilanı yapılır. Dünya'da bu kadar güçlü, saygılı, ahlaklı olma ve centilmence davranış sahibi olmanın önemsendiği yada uygulandığı bir başka spor dalı yoktur.

Pehlivanlıkta asolan fairplay

çerçevesinde yarış ve mücadele olmasına rağmen, gün geçtikçe güreşlerde bu mücadele ruhu, daha fazla galip gelme isteği ve sürekli kazanma arzusuna dönüşmüştür. Güreşçiler ve güreşlerdeki bu hızlı değişim sonucu, müsaba-

1975

kalarda süre kısıtlamasına gidilmiş yeni kurallar ve uygulamalar en önemli yağlı güreş oyunlarının (kazık, elense, tırpan, göğüs çaprazı, sarma, künde v.b. gibi) unutulmasına, puan almaya yönelik oyunların artmasına, ayakta uzun süre beklemeli, seyir zevki olmayan pasif güreşlerin artışına yol açmıştır.

1982 yılından itibaren uygulamaya başlanılan puanlama güreşleri sonucu yağlı güreşte 105 farklı yeniş oyunu olmasına karşın bunların bir çoğu (kazık, elense, tırpan, göğüs çaprazı, kılçık, sarma, künde v.b. gibi) unutulmuş, bugünkü müsabakalarda ise sadece 5-7 arası yeniş oyunu uygulanmaktadır. Yağlı güreşin kalbi olan denge hareketlerinden yoksun, yeniş oyunlarının uygulanmadığı, ayakta, hareketsiz ve pasif bir şekilde geçirilen 30 + 5 dakikalık güreş müsabakası sonrası altın puan uygulamasına geçilmekte. Ve bu bölümde ise pehlivanlar sadece ve sadece "bir puan" olarak bir üst tura çıkabilme ya da kırkpınar başpehlivanı olabilme müca-delesi yaptıkları için yeniş oyunlarından daha çok puan almaya yönelik oyunlar yapılmaktadır. **Yağlı güreş seyircisi özellikle son yıllarda er meydanında arkaya dolanılarak alınan bir puan sonucu olunulan Kırkpınar Başpehlivanı görmekten sıkıldı artık.**

Özensiz davranılan bir diğer konu da Kırkpınar açılış törenine başpehlivanların kendilerine ve kırkpınarın ruhuna yakışmayan giyim tarzları

ile katılım göstermeleridir. Cuma günü Er Meydanı Kırkpınar Güreşleri açılış törenlerine katılan Başpehlivanların eskiden olduğu gibi takım elbiseli katılmaları gerekir ki bu durum Kırkpınar geleneğinin bir gereğidir. Son yıllarda açılış kot, tişört ve eşofman ile katılan başpehlivanlar maalesef geleneksel ve tarihi Kırkpınar kültürüne uygun davranış sergileyememektedirler. Ata sporcuların izinden gitmek başpehlivanların hem tarihe hem de kendilerine olan saygılarının bir göstergesidir. 2015 yılı Kırkpınar Başpehlivanı Orhan Okulu 2016 yılı Tarihi Kırkpınar güreşleri açılış törenlerinde bu geleneği tekrar başlatmalıdır.

Kırkpınar ; bir anlayış meselesi, gönül işi, değer verme ve bakış açısidir. Bu, tarihin derinliklerinden süzülüp gelen değerlerimize ve dünya tarihinin yazılmasında önemli katkısı olan aziz milletin geçmişine saygı meselesi ile geçmiş geleceğe taşıma sevdasıdır.

Buradaki amaç; geleneğin gençler arasında yaygınlaştırılması ve Kırkpınar güreşlerinin korunmasıdır.

Ama ne yazık ki Tarihi Kırkpınar'ın yeni nesillere aktarılması esnasında yağlı güreşin gençleri üzerinde yapılan müdahale ve değişiklikler sonucu " Kırkpınar Güreşleri"nin gelenekselliği zedelenmiştir. Gelen her yeni yönetim, yağlı güreş kurallarıyla oynayarak yağlı güreşin omurgasını ve geleceğini zedelemektedir.

Yağlı güreşin en büyük sıkıntısı kurallarıyla çok fazla oynanmasıdır.

Bilimsellikten uzak, basiretsiz, bilgisiz, geleneklerine yabancı ve farklı spor disiplinlerinden gelen yöneticilerin sürekli kural değişiklikleri yapması sonucu yağlı güreşin geleneksel yapısı belirli oranda bozulmuş ve bozulmaya da devam etmektedir.

Uzun yıllardır Güreş Federasyonu'na bağlı olarak yaşamaya zorlanan Yağlı Güreş, minder kökenli yöneticilerin aldığı yanlış, yanlı karar ve uygulamalar sonucu kimliğini kaybetme ve bitme noktasına gelmiştir. Yağlı güreş müsabakalarının seyir zevki yüksek, daha heyecanlı bir hale gelmesi adına yapılan müdahale ve kural değişiklikleri güreşleri zevksiz, heyecansız bir hale getirmenin ötesine geçememiştir. Kurallarla çok fazla oynamanın sonucunda; yağlı güreş seyircisinin güreşlere olan ilgisinin düşmesine, güreşlerin seyir zevkinin azalmasına ve er meydanlarındaki güreşlerin yozlaşmasına yol açmıştır...

Ne zamanki uluslararası müsabakalarda başarılı olan minderciler doğrudan başpehlivanlık müsabakalarına alınmaya başlandı güreşlerin heyecanı ve izlenme keyfi kaçmaya başladı. Yapılacak yeni bir düzenleme ile olimpiyat şampiyonları baş altı, dünya şampiyonları büyük orta, Avrupa-Türkiye ve Akdeniz şampiyonları da en fazla küçük orta büyük boyda güreşe baş-

latılmalıdır. Minderciler yağlı güreş oyunlarını ve inceliklerini öğrenerek veda derece yaparak başpehlivanlığa çıkmış olsalar yağlı güreş izleyicilerinin müsabakalardan daha çok keyif alacağı aşikardır. Minderden gelen güreşçiler özellikle ve bilerek güreşleri puanlama güreşine götürmekte ve puanlama güreşlerinde avantajlı konumda olduklarından final güreşinde arkaya geçerek bir puan alan pehlivan Türkiye Başpehlivanı olmaktadır.

2006 yılında yapılan bir araştırmada; 645. Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ne katılan sporcuların güreş kökenlerini inceleyen bir araştırma yapılmış. Kırkpınar'a katılan sporcuların % 27.2'sinin yağlı güreşten, % 62.3'nün ise minder güreşinden geldiği saptanmıştır (Savranbaşı, R, 2006 : 57).

Yağlı Güreşin gelenekselliğini olumsuz yönde etkileyen bu kural değişiklikleri minder güreşinden yağlı güreşe geçen pehlivanlara yönetici ağabeylerinin bir hediyesi olarak, önemli avantajlar sağlaması dışında, yağlı güreş adına herhangi bir fayda sağlayamamıştır. Tarihi Kırkpınar Güreşleri'nde son dönemlerde yapılan hatalı ve yanlış uygulamalar sonucunda, minder kökenli başpehlivanların daha başarılı olmalarının yolu açılmış oldu.

Yağlı güreşin kodlarıyla oynayarak yağlı güreşi **"Yağlı Minder Güreşi"** haline getiren sözde yöneticilere buradan sesleniyorum ; Tarihi Kırkpınar Güreşlerini izlemek için Ordu'dan, Antalya'dan, Tokat'tan, Denizli'den, Tekirdağ'dan, Balıkesir'den Edirne'ye gelerek Selimiye Camii'nin bahçesinde yatıp-kalkan bu vefakar, fedakar ve kadim yağlı güreş seyircisi "yağlı minder güreşi" izlemeye gelmiyor, atalarından gördüğü, öğrendiği "yağlı güreş"i izlemeye geliyor. Arzu eden gitsin minder güreşi izlesin. Bu zorlamanın, benzemenin ve benzetmenin mantığı nedir ? Milli -manevi değerlerimizin süzgecinden geçerek yüzlerce yıllık birikim sonucu oluşmuş geleneksel yapıyı yok ederek kime yaranmaya çalışıyoruz, anlaşılır bir durum değildir. Sık sık kuralların değiştirilmesiyle yağlı güreşin adına, kimliğine, genlerine ve en önemlisi de geleneksel yapısına zarar verilerek yanlış işler yapılıyor. Kuralların çok sık değiştirilmesine bir son verilmeli ve yapılacak geniş katımlı bir yağlı güreş şurası sonrası bu kurallar sabitlenmelidir.

Son dönemlerde bazı yerel ve bölgesel güreşlerde bir üst boya çıkabilme kararı alınması da Kırkpınar Güreşleri'nin değerine ve tarihi

misyonuna zarar vermektedir. Bir pehlivanın bir üst boya çıkabilmesinin temel kuralı, yağlı güreşin olimpiyatı niteliğinde olan Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin yapıldığı Edirne Sarayı Er Meydanı'nda derece yapma zorunluluğu vardır. Sezon başında deste büyük boyda güreşe başlayan genç tecrübesiz bir pehlivan, sezon sonunda başpehlivanlık kategorisine çıkarak sezonu kapatabilir.

Bu çayırarda, bu topraklarda, bu ülkede bir sezonda genç bir pehlivana başpehlivanlık boyuna çıkma yolu açılmışsa bu uygulamanın amacı; hem Kırkpınar'a, hem er meydanlarına, hem geleneklerimize, hem de örf ve adetlerimizin kaynağı Türk - İslam Kültürü'ne ve kısaca yüzyıllardır süren gelen milli tarihimize zarar vermektedir. Yaklaşık 700 senedir yağlı güreşte boy atlama, bir üst kategoriye çıkma geleneği böyleydi bundan sonrada aslı gibi devam etmelidir. Kırkpınar güreşleri dışında boy atlama olmamalı ve her önüne gelen, bir dilekçe vererek bir üst boya yada BAŞPEHLİVANLIĞA çıkamamalıdır.

Yağlı güreşte devam eden bu devrasyon süreci güreş tekniklerinin uygulanmasında olduğu gibi Tarihi Kırkpınar Güreşleri'nin naklen yayınlanmasında da kendisini göstermektedir. Kırkpınar Güreşleri'nin naklen yayın hakkını satın alan holdingin patronu tenis ve golf seviyor diye bu millet zorla tenis-golf maçları arası Kırkpınar Güreşleri'ni izlemek zorunda bırakılıyor. Devletin TRT Spor kanalıyla birlikte ata sporumuz güreşin gelişimine katkı, emek ve zaman harcayan Yerel Tv kanallarına da Tarihi Kırkpınar Güreşleri'nde canlı yayın yapabile imkanı sağlanmalıdır.

Uzak Doğu Asya ülkesi Japonya'nın bir numaralı sporu

" SUMO " adı verilen bir tür güreştir. 120'yi aşan Japon Tv kanalı bir yıl boyunca en çok spor yayını olarak " SUMO " güreşiyle ilgili yayınlar yapmakta olup, kendi geleneklerimiz adına bu duyarlılığı yönetenlerden ve yayıncı kuruluşlardan beklemek güreş seyircisi olarak en doğal hakkımızdır.

Ata sporu yağlı güreşimiz için acil olarak reforma ihtiyaç vardır. Ancak bu reform süreci ; yenileşme yönünde değil, ata sporunu özüne döndürecek geleneksel yapısına ve kurallarına dönüş şeklinde olmalıdır.

"Tarihi Kırkpınar Güreşleri"; ne bilinçsiz yöneticilere ne sorumsuz sporculara ne de sömürgeci kültür endüstrisine boyun eğmez.

Bu aziz millet buna izin vermez, veremez !

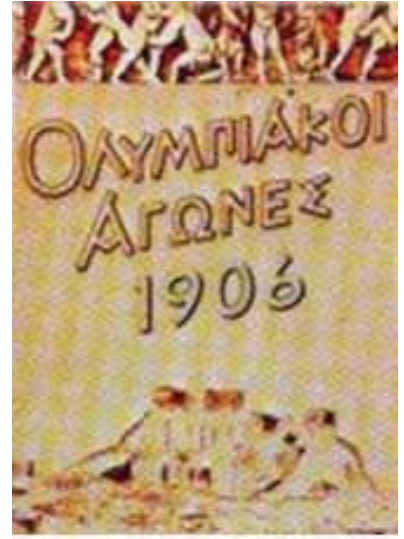

1906 Atina Olimpiyat Oyunları afişi

1900 Paris Olimpiyat Oyunları afişi

1906 Atina Olimpiyat Oyunları afişi

OLİMPİYATLARDA GÜREŞ

1904 ABD St. Louis Olimpiyat Oyunları madalyası

İsmail YILMAZ
Maarif Müfettişi
ismailyilmaz@meb.gov.tr

1900 Paris Olimpiyatları madalyası
Paris Olimpiyatları'nda birinciye altın, ikinciye gümüş, üçüncüye de bronz madalya verildi. Dikdörtgen jekindeki madalyanın ön tarafında Zafet Tanrıçası Nike, arka tarafında ise zafet kazanan sporcu kabartması bulunmaktadır.

Destanı Kirkpınar dergimizin ekim sayısında "Olimpiyatlarda güreş" yazı dizisine başlayarak modern zamanın ilki olan 1896 Atina Olimpiyat Oyunları'nda güreş branşını yazmıştım. Dergimizin bu sayısında da Atina'dan sonra devam eden olimpiyatları ve güreş sporunu anlatmaya devam edeceğim. Dergimizin oku-

yucuları olimpiyatlarda Türk güreşçilerini okumak için birkaç ay daha beklemek durumunda kalacaklarını şimdiden ifade etmek isterim.

1900 PARİS OLİMPİYATLARI

1900 Olimpiyat Oyunları, 20 Mayıs 28 Ekim tarihleri arasında

Fransa'nın başkenti Paris'te düzenlendi. Olimpiyatlara 26 ülke- den 22'si bayan 997 sporcu katıldı. Güreş ve halter branşları olimpiyat programından çıkarılırken 13 yeni spor dalı programa dahil edildi. Oyunlarda 20 ayrı dalda yarışmalar yapıldı.

1900 Paris Olimpiyat Oyunları'na Türk sporcular katılmadı. 1900 Paris Olimpiyat Oyunları, ev sahibi ülke Fransız sporcuların üstünlüğü ile sona erdi. Fransız sporcular 26 altın, 41 gümüş ve 34 bronz olmak üzere toplam 101 madalya kazandı. ABD toplam 47 madalya kazanarak Fransa'nın ardından ikinci, İngiltere de toplam 30 madalya kazanarak en

Günümüzde komik görüne de zamanın olimpiyatlarında halat çekme yarışmaları yapılmaktaydı. Resimde 1904 Paris Olimpiyat Oyunları'ndaki halat çekme yarışması görülüyor.

fazla madalya kazanan üçüncü ülke oldu.

1904 SAINT LOUIS OLİMPİYATLARI

1904 Olimpiyatları ABD'nin Saint Louis kentinde 12 ülkeden 6'sı bayan 651 sporcunun katılımıyla yapıldı. 1904 St. Louis Olimpiyat Oyunları'na Türk sporcular katılmadı. 1904 St. Louis Olimpiyat Oyunları ev sahibi ABD'li sporcuların ezici üstünlüğü ile sona erdi. ABD'li sporcular 78 altın, 82 gümüş ve 79 bronz olmak üzere toplam 239 madalya kazandı. Almanya ise 4 altın, 4 gümüş ve 5 bronz olmak üzere toplamda 13 madalya ile ABD'nin ardından ikinci sırada tamamladı. Madalya sıralamasında üçüncü olan ülke olan Küba ise 4 altın, 2 gümüş ve 3 bronz madalya kazandı.

Zamanın kuralları bir sıklıkta aynı ülkeden çok sayıda güreşçi katılmasına izin veriyordu. Bu nedenle aynı sıklıkta çok sayıda

ABD'li sporcu katılmıştı ve müsabakalar ABD'li sporcuların ezici üstünlüğü ile sona erdi. Tüm sıklıklerin madalyalarını ABD'li güreşçiler kazandı.

1906 ATİNA OLİMPİYATLARI (ARA OLİMPİYATLAR)

Olimpiyat oyunları kuralları gereği dört yılda bir yapılmaktaydı ancak Yunanistan, 1896 düzenlediği ilk olimpiyatların 10. yılında özel bir olimpiyat düzenlemeyi talep etti.

Uluslararası Olimpiyat Komitesi Yunanistan'ın talebini kabul ederek 1906 yılında bir ara olimpiyat yapılmasına karar verdi. Ancak resmi olimpiyat statüsü vermedi. 1906 Atina Ara Olimpiyatlarına 13 spor branşına 20 ülkeden 7'si bayan 877 sporcu 22 Nisan - 2 Mayıs 1906 günleri arasında Atina'da düzenlenen ara olimpiyatlara 13 spor Yarışmalar sonucunda madalya dağıtılsa da madalyalar Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından tanınmadı.

Sıklık	Altın	Gümüş	Bronz
Hafif sinek sıklık	Robert Curry (USA)	John Hein (USA)	Gustav Thierackhale (USA)
Sinek sıklık	George Mehnert (USA)	Gustavo Bauer (USA)	William Nelson (USA)
Horoz sıklık	Isidor Niflot (USA)	August Westar (USA)	Louis Strubler (USA)
Tüy sıklık	Benjamin Bradshaw (USA)	Theodore McLean (USA)	Charles Clapper (USA)
Hafif sıklık	Otto	Rudolph	Albert

Sıklık	Altın	Gümüş	Bronz
Hafif sinek sıklık	Robert Curry (USA)	John Hein (USA)	Gustav Thierackhale (USA)
Sinek sıklık	George Mehnert (USA)	Gustavo Bauer (USA)	William Nelson (USA)
Horoz sıklık	Isidor Niflot (USA)	August Westar (USA)	Louis Strubler (USA)
Tüy sıklık	Benjamin Bradshaw (USA)	Theodore McLean (USA)	Charles Clapper (USA)
Hafif sıklık	Otto	Rudolph	Albert

Sıklık	Altın	Gümüş	Bronz
Hafif ağır sıklık	Rochus (USA)	Tsung (USA)	Zirkel (USA)
Ağır sıklık	Charles Erickson (USA)	William Beckmann (USA)	Jerry Winboltz (USA)
	Bernhoff Hansen (USA)	Frank Kugler (USA)	Fred Warmbold (USA)

1906 Atina Ara Olimpiyatları madalyası

1906 Atina Ara Olimpiyatları madalyası

1900 Paris Olimpiyat Oyunları'nda güvercin vurma yarışması düzenlendi.

Güvercin vurma yarışmalarında 300 güvercin vurulurken 21 güvercin vuran Belçika yarışmaların birincisi oldu. Güvercin vurma yarışması ilk ve son kez 1900 Paris Olimpiyatları'nda düzenlendi.

MALTEPE BELEDİYESİ, ÜÇ KUŞAK ÖĞRETMENİ BULUŞTURDU

Muhsin DURUCAN
Eğitimci yazar

Öğretmenlik kutsaldır ülkem in her yerinde
Dere dere çoğaldık bu akarın bendinde
'Övün, çalış, güven!' der Başöğretmen Atatürk
Öğretmenin eseri insanlar yeryüzünde.

1928 yılında Latin harflerinin 1 Kasım 1928 tarihinde kabulünün ardından Millet Mektepleri'nin açıldığı ve okuma yazma seferberliğinin başladığı gündür.

Bugün, sadece Millet Mektepleri açılmadı. Ayrıca, Mustafa Kemal Atatürk, Başöğretmen kabul edildi. Bu önemli tarih, 1981 yılından beri her 24 Kasım günü öğretmenler günü olarak kutlanmaya başladı.

Buradan devinimle; Maltepe Küçükalyalı Pinhan Restaurant'ta gerçekleştirilen organizasyona Maltepe Belediye Başkanı Ali Kılıç, Belediye Başkan Yardımcısı Canan Döner, Kültür ve Sosyal İşler Müdürü Zeynep Hayman, Kütüphane Kurslar ve Eğitim Müdürü Erkan Duyar, İstanbul Anadolu Yakası Yeni Kuşak Köy Enstitüleri Derneği Başkanı Zübeyit Çelik, öğretmenlerden Kadri Çoban, Nabi Belekoglu, Zihni Saraç ve Emin Hasan Doğan gibi dernek üyelerinin de bulunduğu çağrılı

konukların oldukları gözlemlendi.

Belediye Başkanı Ali Kılıç coşkuyla yaptığı konuşmasında: "Bir uçtan öbür uca baktığınızda, insanların dostluk ve barış adına kol kola girdiği bir ülkenin topraklarında yaşıyoruz. Anadolu'ya baktığımızda bir öğretmen bir köyü, bir ilçeyi değiştirebiliyordu. Öğretmenler bir ilin vizyonunu yaratabiliyordu. Gün dayanışma günü. Gün aydınlık Türkiye'yi birlikte kurma günü.

Belediye Başkanı sıfatı ile böyleki kutsal bir günde sizleri ağırlamaktan onur duyuyorum. Başöğretmenimiz Atatürk'ün açtığı yolda, yılmadan ve zorluklara göğüs gererek, Türkiye'nin çocuklarının aydınlanması, iyi yetişmesi için onların beyinlerini ilmi ilmi öğren siz değerli öğretmenlerimize şükran burcumuz vardır. Ne yaparsak yapalım, sizlerin emeğini ödeyemeyiz.

Anadolu'da ve ülkenin her yerinde özverinin örneklerini göstererek zor koşullarda çalışan,

çocuklarımızı aydınlık geleceğe ulaştırmak için uğraşan ve bu uğurda yola çıkan, emekli olan ve şehit düşen tüm öğretmenlerimiz önünde saygıyla eğiliyorum. Sizleri yılda bir güne sıkıştırmak asla olanaklı değil.

Hepinizin öğretmenler gününü kutluyorum." dedi.

Ayrıca, masaları ziyaret ederek konuklara ayrı ayrı 'hoş geldiniz' diyerek hatırlarını sordu. Maltepeliler kadınların el işçiliğinde yapılmış olan kutu içindeki özel mumlukları armağan etti.

Emekli Eğitimci Zübeyit Çelik'in yaptığı öz ve özgün konuşma ile eğitimci şair yazar Muhsin Durucan'ın (şahsım) okuduğu 'Öğretmenim' şiiri ilgiyle dinlendi.

Gecenin onur konuğu Arifiye Köy Enstitüsü öğretmeni Ali Cengiz Hanoğlu oldu. Gecede Hanoğlu, öğrencisi ve daha sonra öğretmen olan Hayrettin Uzungüngör ile buluşurken,

Uzungüngör de öğrencisi Ömer Ayaz ile buluşan üçlüyü oluşturdular. Bu anlamlı buluşmada duygu ve düşünceler aktarıldı. Üç kuşak öğretmen ve öğrencilerin buluşmasına da vesile olan yemekte Başkan Kılıç tarafından Ali Cengiz Hanoğlu'na, çiçek sunuldu.

Emekli Başkomiser Cevdet Şentürk ile ailecek yan yana oturduğumuz ve ortak konular bulduğumuz gecede; Gündoğdu Duran ve ailesi ile ses sanatçısı, Maltepe Belediyesi

Türk Sanat Müziği Korosu Şefi Füsün Batum masamızda konuşlandılar.

Füsün Batum, enstrümanlar eşliğinde Başöğretmen M. Kemal Atatürk'ün sevdiği birbirinden güzel Rumeli şarkılarını ve Gündoğdu Duran'ın eserlerini başarılı yorumuyla seslendirdi ve yoğun alkış aldı!

Ayrıca Canan Döner'in isteği olan 'Ankara rüzgârı' adlı eser, salondakilerin de katılımı ile yankı buldu! Bağlama sanatçısının çalıp söylediği türkülerle program sona erdi.

Öğretmenim

Ne bir tepe ne bir dağ, koskocaman Ağrı'yız
Ayrım yok ülkemizde; hem doğu, hem batıyız.
Öğrettikçe öğrenir, tükenmeyiz yanmakla
Kemalizm'in yolunda yürürüz, kararlıyız.

Görev asıl amaçtır, öncelikle köyümüz
Tüm öğretmen ordusu biz o zaman mutluyuz.

Ayşe mi hasta bugün? Bak bu yanımda ağrıyor
Hani, Mehmet gelmemiş? Gözüm onu arıyor
Biz sizin için varız, sizinle bir bütünüz
Öğrencisiz okulun bir anlamı olmuyor.

Görev asıl amaçtır, öncelikle köyümüz
Tüm öğretmen ordusu biz o zaman mutluyuz.

Yurdumun toprağında taşında izim olsun
Yavrularım yetişsin, Ata'ma yüzüm olsun
Sevgi, saygı, kardeşlik işlensin sınıf sınıf
Uygurlık tarihine ak sayfalar konulsun.

Görev asıl amaçtır, öncelikle köyümüz
Tüm öğretmen ordusu biz o zaman mutluyuz.

Öğretmenlik kutsaldır ülkemizin her yerinde
Dere dere çoğaldık bu akarın bendinde
'Övün, çalış, güven!' der Başöğretmen Atatürk
Öğretmenin eseri insanlar yeryüzünde.

Görev asıl amaçtır, öncelikle köyümüz
Tüm öğretmen ordusu biz o zaman mutluyuz.

Muhsin DURUCAN

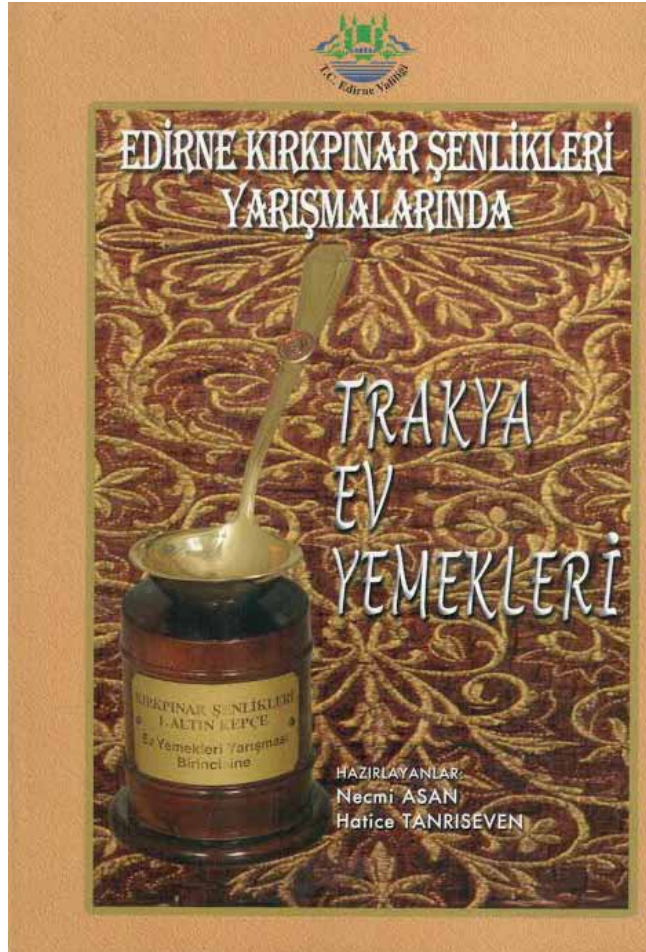
Kırkpınar'ın Gelenekselleşen Uygulaması

I. TRAKYA

EV YEMEKLERİ YARIŞMASI

Mehmet AĞIRKAN
Araştırmacı Yazar - Şair
Ozan Ağacı Dergisi
Yazı İşleri Müdürü

Alper Ağa sağolasın. Edirne eğitimine hediye ettiğin okul, Kırkpınar Müze'si ve Kırkpınar Derneği çalışmalarındaki özveri ile hoşgörünüzü gelecek kuşaklar her zaman takdirle anacaklar.

Alper Yazoğlu, Edirne'nin Geleneksel Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin 629.ncu yıldönümünde 24.6.1990 Pazar günü yapılan "Kırkpınar Ağalığı" açık arttırmasına girerek 5 aday içinden 175.000 milyon TL verip 1991 yılını kapatmıştı1. 1991 yılı Kırkpınar Ağalığı döneminde bir çok yenilikler önerip çeşitli yarışmalarda ödüller dağıtan Alper Yazoğlu, 1992 yılı Kırkpınar

Ağalığı'nı da kapatarak yeni hazırlıklara ve çalışmalara başlamıştı2.

Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin 1992 yılında 631.ncisi 29.6.1992-5.7.1992 tarihleri arasında yapılacaktı. Bu nedenle Kırkpınar Hazırlık Komitesi, Edirne Valisi Kuru Engin'in Başkanlığı'nda 4.5.1992 günü Edirne Belediye Meclis Salonu'nda toplanırken Edirne Belediye Başkanı Hamdi Sedefçi ve diğer yetkililerle birlikte Kırkpınar

Ağası Alper Yazoğlu'da komitedeki yerini almıştı. Çeşitli öneriler ve teklifler yapılırken Alper Yazoğlu "Ağalık müessesesinin yönetmelikte yeteri kadar tanımlanmadığını" vurgulayarak önlemler alınmasını teklif etmişti3. Bir başka toplantıda Kırkpınar için Müze ve arşiv oluşturulmasını önermişti4.

Hazırlıklar yapılırken 1992 yılı Kırkpınar Komitesi'ne Edirne İl Kültür Müdürlüğü'nden

yeni bir öneri gelmişti. Öneri, Edirne Tarihçisi rahmetli Oral Onur'dan, Edirne İl Kültür Müdürü Cihangir Celayir'e yapılmıştı. Bu ilginç öneride ilk defa "Trakya Ev Yemekleri Yarışması"nın yapılması idi. İl Kültür Müdürlüğü bu teklifin alt yapısı olan yarışma şartnamesi ile çağrı ve jürü oluşturma yanında Ödül Yönetmeliği'ni de hazırlamayı üstlenmişti.

Bu hazırlıklar Müdür Yardımcısı Özlem Ağırhan ile Oral Onur tarafından düzenlenmişti. Konu Kırkpınar Ağası Alper Yazoğlu ile görüşülerek sonuçlandırılmıştı.

Kırkpınar tarihinde ilk defa yapılacak I. Trakya Ev Yemekleri Yarışması programa alınarak kamuya dağıtılmaya başlanmıştı⁵. Hatta, 631.nci Tarihi Kırkpınar Güreş ve Kültürel Etkinlikleri Haftası ile ilgili çağrı 16.6.1992 Salı günü Edirne Belediye Başkanı Hamdi Sedefçi tarafından İstanbul'da bir basın toplantısıyla Türkiye geneline duyurulmuştu⁶.

I. Trakya Ev Yemekleri Yarışması ile ilgili açıklamayı Edirne İl Kültür Müdürü Cihangir Celayir yapmıştı. Yarışmanın 1.7.1992 Çarşamba günü saat 19.00 da Edirne Anadolu Kız Öğretmen Lisesi'nde yapılacağını açıklamıştı. Yarışma, 5 dalda düzenlenirken dereceye girecek katılımcılara, Kırkpınar Ağası Alper Yazoğlu tarafından ödüller verileceğini belirtiyordu. Ödüller; birincilere bir adet altın keçe ile bir adet 36 parça altın jumbo kaşık-çatal takımı, ikincilere gümüş keçe ile gümüş jumbo kaşık-çatal takımı, üçüncülere ise bronz keçe ile jumbo kaşık-çatal takımı verilecekti. Ayrıca, yarışmada dereceye girecekler kurum ve kurumlarca çeşitli hediyeler dağıtılırken Edirne Belediye Başkanlığı'nda birer altın verilmesini kararlaştırmıştı. Bu

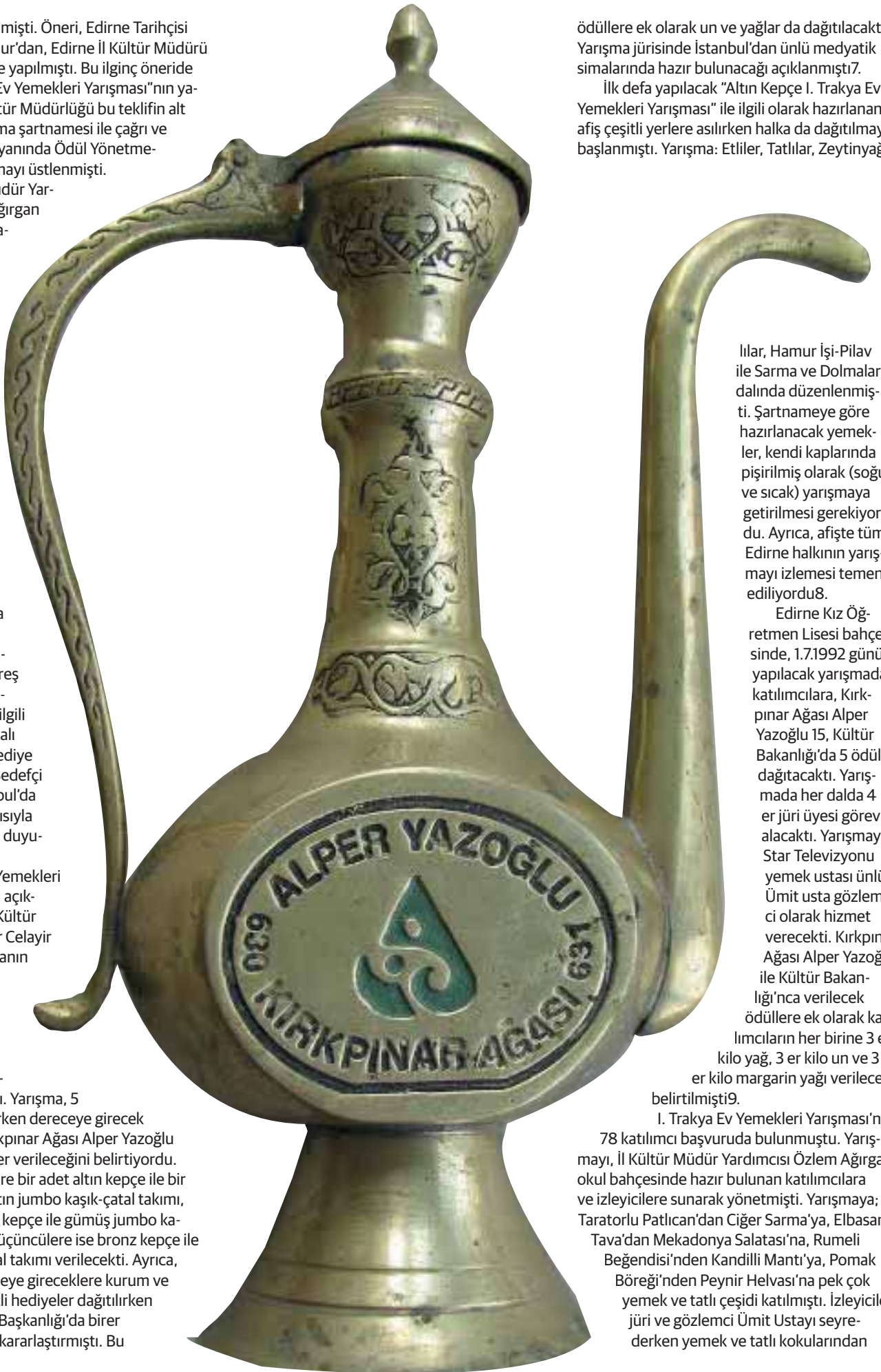
ödüllere ek olarak un ve yağlar da dağıtılacaktı. Yarışma jürisinde İstanbul'dan ünlü medyatik simalarında hazır bulunacağı açıklanmıştı⁷.

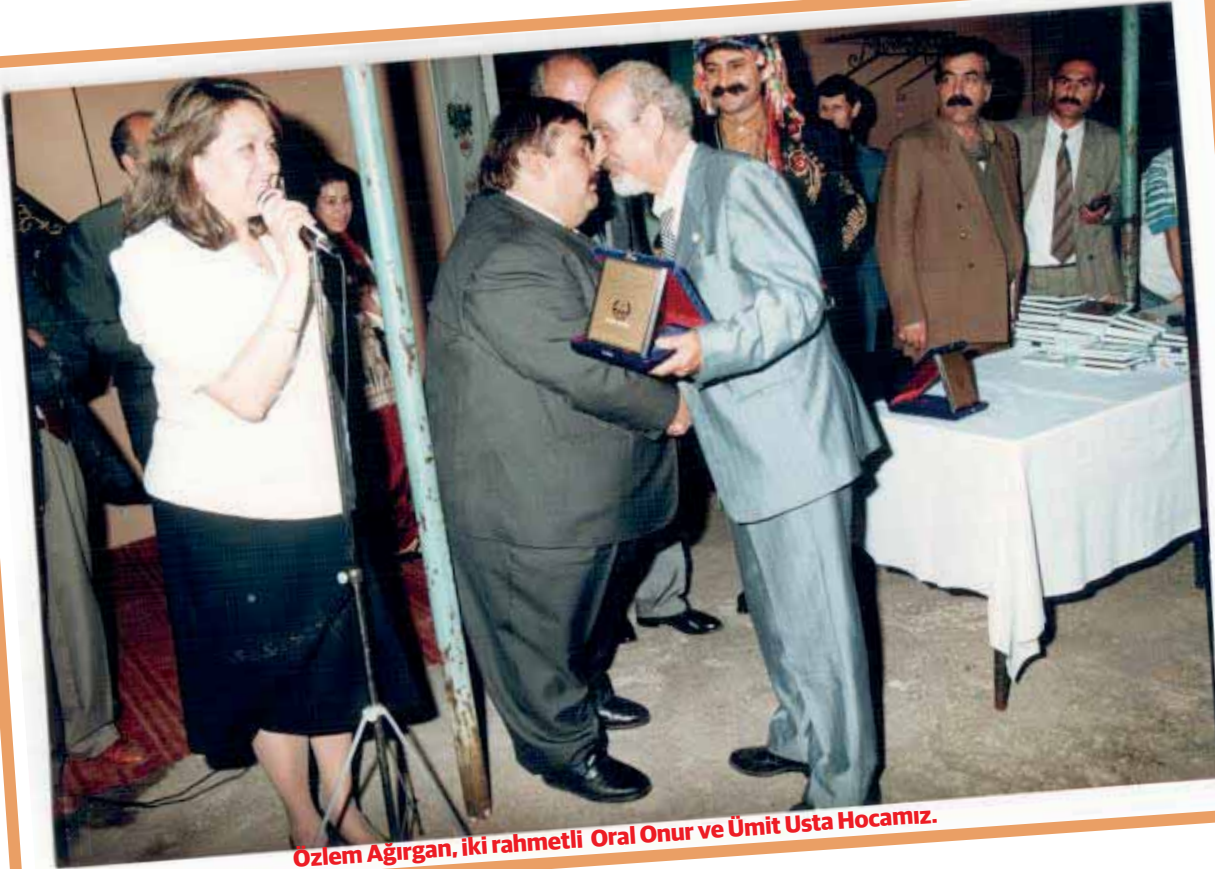
İlk defa yapılacak "Altın Keçe I. Trakya Ev Yemekleri Yarışması" ile ilgili olarak hazırlanan afiş çeşitli yerlere asılırken halka da dağıtılmaya başlanmıştı. Yarışma: Etli, Tatlılar, Zeytinyağ-

lılar, Hamur İşi-Pilav ile Sarma ve Dolmalar dalında düzenlenmişti. Şartnameye göre hazırlanacak yemekler, kendi kaplarında pişirilmiş olarak (soğuk ve sıcak) yarışmaya getirilmesi gerekiyordu. Ayrıca, afişte tüm Edirne halkının yarışmayı izlemesi temenni ediliyordu⁸.

Edirne Kız Öğretmen Lisesi bahçesinde, 1.7.1992 günü yapılacak yarışmada katılımcılara, Kırkpınar Ağası Alper Yazoğlu 15, Kültür Bakanlığı'da 5 ödül dağıtılacaktı. Yarışmada her dalda 4 er jüri üyesi görev alacaktı. Yarışmaya Star Televizyonu yemek ustası ünlü Ümit usta gözlemci olarak hizmet verecekti. Kırkpınar Ağası Alper Yazoğlu ile Kültür Bakanlığı'na verilecek ödüllere ek olarak katılımcıların her birine 3 er kilo yağ, 3 er kilo un ve 3 er kilo margarin yağı verileceği belirtilmişti⁹.

I. Trakya Ev Yemekleri Yarışması'na 78 katılımcı başvuruda bulunmuştu. Yarışmayı, İl Kültür Müdür Yardımcısı Özlem Ağırhan okul bahçesinde hazır bulunan katılımcılara ve izleyicilere sunarak yönetmişti. Yarışmaya; Taratorlu Patlıcan'dan Ciğir Sarma'ya, Elbasan Tava'dan Mekadonya Salatası'na, Rumeli Beğendisi'nden Kandilli Manti'ya, Pomak Böreği'nden Peynir Helvası'na pek çok yemek ve tatlı çeşidi katılmıştı. İzleyiciler, jüri ve gözlemci Ümit Ustayı seyrederken yemek ve tatlı kokularından

Özlem Ağırhan, iki rahmetli Oral Onur ve Ümit Usta Hocamız.

ve yiyeceklerin estetiğinden etkilenip sabırsızlanmaya başlamışlardı.

Yarışma sonunda: Sarma ve Dolmalar'da Zühal Er, Börekler'de Kıymet Gizler, Etliler'de Meriç Şenveli, Zetinyaglılar'da Işık Serez, Tatlılar'da Ümmühan Şahin birinciliği kazanarak ödülleri almışlardı. Jürinin değerlendirmesi tamamlanınca izleyiciler masalara hücum ederek çok kısa sürede yemek çeşitlerini bitirip masaları keyifle ve damak tadıyla temizlediler.

1992 yılı Tarihi 631.nci Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin arkasından yazılan değerlendirmelerde Kırkpınar Ağası Alper Yazoğlu'nun, görevini tam anlamıyla yerine getirdiğini tüm etkinliklerde sanatçılara, yarışmacılara, konuklara ödül ve hediye dağıtmaktan adeta yorulduğunu yazarak "ağanın eli tutulmaz" sözünü ispatladığını vurguluyorlardı.

Alper Ağa sağolasın. Edirne eğitimine hediye ettiği okul, Kırkpınar Müze'si ve Kırkpınar Derneği çalışmalarındaki özveri ile hoşgörünüze gelecek kuşaklar her zaman takdirle anacaklar. Destan-ı Kırkpınar Dergisi ile sürdürdüğünüz desteğe "yağlı güreşi

sevenler" adına teşekkür ederiz. Trakya Ev Yemekleri Yarışması, Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri'nin geleneksel uygulamaları arasındaki yerini aldı. Yarışma ile her yıl Kırkpınar'da seslerini duyuran Edirneli hanımlar adına teşekkür ederiz.

**Araştırmacı yazar-Şair. Ozan Ağacı Dergisi Yazı İşleri Müdürü.*

Kaynakça:

- 1-Edirne Gazetesi: 25.6.1990-Sayı:8003
- 2-Edirne Hudut Gazetesi: 8.7.1991-Sayı:8006
- 3-Edirne Vatandaş Gazetesi: 6.5.1992-Sayı:11551
- 4-Edirne Hudut Gazetesi: 11.5.1992-Sayı:6123
- 5-Edirne Hudut Gazetesi: 15.6.1992-Sayı:6150
- 6-Edirne Gazetesi: 17.6.1992-Sayı:8500
- 7-Edirne Hudut Gazetesi: 19.6.1992-Sayı:6154
- 8-Edirne Hudut Gazetesi: 26.6.1992-Sayı:6160
- 9-Edirne Vatandaş Gazetesi: 1.7.1992-Sayı:11590
- 10-Edirne Hudut Gazetesi: 3.7.1992-Sayı:6166
- 11-Edirne Gazetesi: 7.7.1992-Sayı:8517

EDİRNE KIRKPINAR

ŞENLİKLERİ KAPSAMINDA

altınkepçe

1. Trakya Ev Yemekleri Yarışması

Herkes ve her çeşide açıktır

■ Etliler

■ Zeytinyaglılar

■ Sarma ve dolmalar

■ Tatlılar

■ Hamur işi-pilav

Yer: Edirne Anadolu Kız Öğretmen Lisesi
Tarih: 1 TEMMUZ 1992 (Çarşamba)
Saat: 19.00
Başvuru Tel: 130 29

*Her ödülleri Kırkpınar Ağası Sayın Alper YAZOĞLU'nun armağanıdır.
Nası Yemekler kendi kaplarında pislikletilen olarak (soğuk veya sıcak) getirilecektir.
Ödüller jüri tarafından anında tespit edilerek dağıtılacaktır.*

"Trakya Ev Yemekleri" Yarışmaları'nı ilk afiş

Statta güreş işini biz başlattık ama **unuttuk**

Güreş Müsabakasında seyirci rekoru kırıldı...
42.000 kişi izledi.

Ahmet ÇAKIR

Karşılaşan takımlardan Oklahoma State 1982-1992 Yıllarında Olimpiyat şampiyonu olan John Smith tarafından yönetiliyor. Smith aynı zamanda 1987, 1989 ve 1991 yılında da Dünya şampiyonu oldu. Öteki takım ise Iowa. Karşılaşma Iowa City'de yapıldı ve evsahibi takım maçı 18-16 kazandı. ABD'de daha önceki yapılan ikili maçta rekor 15.996 seyirci rekoru idi. (Bryce Jord ve Penn State arasında). Kaynak link: www.unitedworldwrestling.org/article/american-wrestling-match-draws-record-42k-fans

Haberin içeriğini okumadan da böyle bir maçın Türkiye'de olamayacağını tahmin edebilmek zor değil. Milletin çıldırdığı ileri sürülen futbol maçlarında bile bu kadar seyirci bulabilmek hayal. Geçen sezonun Galatasaray-Fenerbahçe maçında bile 37 bin seyirci vardı. Dolayısıyla böyle bir rakamdan etkilenmemek olanaksız. Öte yandan ABD'ye de yaklaşıyor. Malum, ABD demek hemen her alanda böyle büyük rakamlar ve büyüklükle ilgili başka ölçüler oluyor.

Doğrusunu isterseniz yıllardır ben de salon-da güreş izlemedim. Seyirci sayısı binlerle ifade edilebilecek düzeyde oluyor mudur, dersiniz. Binlerle ifade edilmek derken 3-5 000 kişiye filan kastetmiyorum, toplum izleyici sayısının 1 000'i bulup bulmayacağını merak ediyorum.

Aslına bakarsanız güreşin bir seyir sporu olarak çok talihi sayılamayacağını kabul etmek gerekir. Ne futbol ve basketbol gibi sürekli hareket içindeki bir spor değil güreş. Kimi zaman dakikalarca hiçbirşey olmadan düpedüz bir itiş-kakış izliyorsunuz. Yıllardır yapılan bütün değişiklikler bunu önlemeye ve güreşin daha keyifle izlenen hareketli bir spor olmasını sağlamaya çalıştı ama istenilen noktaya ulaşılabilmediğini söylemek çok zor.

Daha kötüsü, sürekli kural değişiklikleri bu sporu yakından izleyenleri bile bezdirici boyuta

vardı. Şu anda güreşlerin kaçır dakikalık devreler halinde ve ne kadar süreyle yapıldığını söyleyebilecek çok az kişi bulabilirsiniz. Spor yazarları da buna dahil...

Aslında minder güreşinin salonda değil de stat ya da sahalarda yapılması bizim gelenegimiz sayılır. Belki de Kırkpınar'dan ilhamla statlarda yapılan güreşler o yıllarca epeyce ilgi çekmiştir. 1-3 Haziran 1957'de Dünya Serbest Güreş Şampiyonası İnönü Stadında yapıldı.

Şampiyonaya 14 ülkeden 82 güreşçi katıldı. Türkiye evsahibi olduğu İstanbul'daki müsabakalarda 42 puan toplayarak takım halinde şampiyonluğa ulaştı. Sovyetler Birliği 35 puanla ikinci, İran ise 20 puanla üçüncü oldu. 52 kiloda Adanalı Mehmet Kartal, 57 kiloda Tokatlı Hüseyin Akbaş, 62 kiloda Türk güreşinin efsane isimlerinden Mustafa Dağıstanlı ve ağır sıklıkta Amasyalı Hamit Kaplan altın, 67 kiloda Hayrullah Şahin, 73 kiloda Antalya'lı İsmail Ogan gümüş, 79 kiloda Hasan Güngör ve 87 kiloda İsmet Atlı da bronz aldı.

İnönü Stadına bir de Avrupa Şampiyonası yakışır diyen yetkililer bu işi Dünya Şampiyonasından 10 yıl sonra gerçekleştirdi. 7 Temmuz 1967'de başlayan Avrupa Güreş Şampiyonası için Mithatpaşa Stadı'nda özel minder kuruldu. Toplam 8 sıklıkta 16 Avrupa ülkesinden 91 güreşçinin katıldığı şampiyonada Türk güreşçiler tarih yazdı. 52 kiloda Mehmet Esenceli, 63 kiloda Nihat Kapanlı Avrupa şampiyonu oldu. 97 kiloda Türk güreşinin efsane isimlerinden Ahmet Ayık maçlarının ikisini tuş, ikisini sayı ile kazanarak kolayca altın madalyaya uzandı. 70 kiloda Seyit Ahmet Ağralı dördüncülükte kalırken, 78 kiloda Mahmut Atalay gümüş aldı. Ağır sıklıkta ülkemizi temsil eden Gıyasettin Yılmaz da bronz madalya kazandı. Türkiye takım halinde 37 puanla şampiyon olurken, Bulgaristan 35 puanla ikinci, Sovyetler Birliği ise 29 puanla üçüncülüğü elde etti.

Bu iki büyük organizasyonun seyirci rakamları elimde yok ama gördüğüm fotoğraflarda dolu tribünleri hatırlıyorum. Tahmini bir değerlendirmeye bu maçların da 20 000 dolayında izleyici çektiğini söyleyebiliriz.

Yani bu işin sahibi biz sayılırız ama sonrakı yıllarda ata sporu güreşi 300-500 kişinin izlediği salonların dışına çıkarılabilme konusunda pek başarılı olmadık. O bakımdan ABD'deki bu olağanüstü rakamın bu yöndeki bir atılım için bizim yetkililere ilham vermesini dileriz.

Spor, beden eğitimi kültürüdür.

Spor, fizik kondüsyon iyileştirmeyi amaçlayan oyun, yarışma ve mücadele anlayışı ile yapılan fizik etkinliklerdir.

Baş harflerinden esinlenerek de S P O R: Sistem, Program, Organizasyon ve Rekor olarak tarif edilmektedir.

Atatürk, değişik zamanlarda yapmış olduğu spor tariflerinde, sporu daima millilik ve vatan duyguları ile özdeşleştirmiş ve; "Spor, vatan müdafaasının en önemli unsurlarından birisidir."

Gazi Mustafa Kemal Sakarya isimli atıyla

"Spor, Türk gençliğinin milli terbiyesinin ana unsurlarındandır".
"Spor, her yaştaki insanımıza vatani ve milli gaye ve milli terbiye çerçevesinde verilecek beden eğitimidir" diyor.

Prof. Dr. İbrahim ÖZTEK
Türkiye Olimpian
Derneği Başkanı
Türkiye Milli Olimpiyat
Komitesi Üyesi
Dünya Aba Güreşi ve Geleneksel
Sporlar Federasyonu Eşbaşkanı

Atatürk ve sporun büyüklüğü

Atatürk, değişik zamanlarda yapmış olduğu spor tariflerinde, sporu daima millilik ve vatan duyguları ile özdeşleştirmiş ve "Spor, vatan müdafaasının en önemli unsurlarından birisidir" demiştir.

Türkler, tarih boyunca beden eğitimi kültürünü her kültürün üstünde tutmuşlardır. Spora dair sayısız tariflerden bazıları şöyledir;

Spor, beden eğitimi kültürüdür.

Spor, fizik kondüsyon iyileştirmeyi amaçlayan oyun, yarışma ve mücadele anlayışı ile yapılan fizik etkinliklerdir.

Baş harflerinden esinlenerek de S P O R: Sistem, Program, Organizasyon ve Rekor olarak

tarif edilmektedir.

Atatürk, değişik zamanlarda yapmış olduğu spor tariflerinde, sporu daima millilik ve vatan duyguları ile özdeşleştirmiş ve;

"Spor, vatan müdafaasının en önemli unsurlarından birisidir".

"Spor, Türk gençliğinin milli terbiyesinin ana unsurlarındandır".

"Spor, her yaştaki insanımıza vatani ve milli gaye ve milli terbiye çerçevesinde verilecek

beden eğitimidir" diyor.

Türkler tarih boyunca beden eğitimi kültürüne büyük önem vermişler ve bu kültürü her kültürün üstünde tutmuşlardır. Bu kültür Alplğin, cengaverliğin, hükümdarlığın ve cihan imparatorluğu olmanın ön kültürüdür. Bu kültür sayesinde Türkler, 16 devlet, 100 den fazla da beylik, atabeylik, hanlık, şahlık ve hakanlık kurmuşlardır.

Tarihte ilk spor oyunları Türkler tarafından

organize edilmiştir

Çin, Arap ve Yunan tarihçilerinin bildirdiklerine göre Türkler, M.Ö. 2500 yıllarında Orta Asyada, Kıvışka denilen bölgede üç gün üç gece süren spor şölenleri düzenlerler, Burada tüm Türk boylarından gençler yıkışma (güreş / kuraş), cündilik (binicilik), ok ve süngü (cirit) atma, kılıç kalkan oyunları, tepük (futbol), yelme (atlama), 3 adım yelme, seyirtme (koşu), ağırlık kaldırma, gürz fırlatma, ivik (kayak), ivik atlama (kayakla atlama yarışlarında 60 adım kadar atlanırdı), ve çöğen (polo) sporları ile yarışarlardı. Yarışlara erkeklerle beraber kızlar da katılırdı. İşte burada dünyanın ilk olimpiyatları tarif edilmektedir. Eski Yunanda yapılan ve antik olimpiyatlar olarak isimlendirilen spor oyunlarının başlangıcı ise Homeros' a göre M.Ö 776 yılıdır.

Hunlar, Oğuzlar, Selçuklar ve Osmanlılar sırası ile her alanda hep birbirlerinin mirasını sahiplenmişler ve bu mirası gelecek nesillere taşımışlardır. Bu, sporda da böyle olmuştur. Spor, savaşta başarıya ulaşmak için beden eğitiminin vazgeçilmez ana unsurlarından kabul eden Türkler, yine bu mirası en iyi biçimde korumuşlardır. Onlar spora gereken önemi vermediklerinde, sağlıksız ve güçsüz nesillerle büyük imparatorluklar kuramayacaklarının, hatta tarihten silineceklerinin de bilinci içindeydiler.

Spor, milli bir görev gibi milletçe yapılmalıdır.

Atatürk, birinci dünya savaşı günlerinde (1916) henüz Miralay Mustafa Kemal iken, Osmanlıda genç dernekleri genel müfettişi görevine getirilmişti. Ülkenin birçok bölgesinde veya o zamanki büyük şehirlerde yapmış olduğu inceleme ve araştırma çalışmaları sonunda ;

1-sporun temel amacı,
2-bilimsel işleyişi,
3-örgütlenmesi,
4-yeni neslin milli hedeflere uygun olarak yetiştirilmesi, konularında bir rapor hazırlayarak hükümete sunmuştur.

Raporda; "Gençlere vatani ve milli gaye ve milli terbiye ile her yaş için okullarda mesleki ve bedeni eğitim konusunda esaslı bir program ve faaliyet uygulanmalıdır, genç derneklerini verimli hale getirmek için milli eğitim, milli savunma ve vakıflar bakanlıkları ve mahalli belediyelerin

yardımı sağlanmalıdır" diyor. Yine Atatürk diyor ki; "Açık ve kati söyleyeyim ki, sporda muvaffak olmak için her türlü yardımdan ziyade, bütün milletçe sporun mahiyeti ve kıymeti anlaşılmış olmak ve ona kalpten muhabbet ve onu vatani vazife telakki etmek lazımdır. Bu işte hükümetin, şimdiye kadar olduğundan daha çok ciddi ve dikkatli davranması, Türk gençliğinin spor bakımından da milli heyecan içinde itina ile yetiştirilmesi önemli tutulmalıdır"

Sportmen gençlik, hazır ordu demektir. Ulu önder Atatürk, hiçbir yaş grubu için, hiçbir iş kolu veya kurum için, gençliğe seslendiği gibi son derece yürekten hislerle hitap etmiştir. Bu sesleniş, "Ey Türk gençliği" "Ey Türk istikbalinin evladı" şekli ile duyarlı insanımızı

sarsacak, titretecek niteliktedir. Türkiye cumhuriyetini korumak, kollamak ve yüceltmek görevi onlara verilmiştir. Verilecek eğitimle ilgili olarak da hedefleri belirlemiştir. "Çocuklarımız ve gençlerimize her şeyden önce Türkiye'nin bağımsızlığına, kendi benliğine ve milli geleneklerine düşman olan bütün unsurlarla mücadele öğretilmelidir. Onlara verilecek kültür, milli ve tarihi yapımıza uygun olmalıdır. Okullar

genç dimağlara insanlığa saygıyı, millet ve memlekete sevgiyi, istikbalin şerefini öğretir. İstiklal tehlikeye düştüğü zaman onu kurtarmak için en doğru yolu belletir. Milletimizin siyasi, sosyal ve fikri hayatında rehberimiz daima ilim ve fen olacaktır. Beden eğitimi veren kurumlar fikir, ahlak ve toplumsal kabiliyetleri de geliştirecektir. Eğitimli gençlik, izci ve işçiler, kısa bir süre içinde muhteşem orduların temelini oluşturur. Yeni nesil, taşıyacağı manevi özellikler yanında, kuvvetli bir fazilet aşkı, kuvvetli bir intizam ve sıkı düzen fikri ile milletine, Türkiye devletine ve TBMM'ne düşman olanlarla mücadele için yetiştirilmeli ve donanımlanmalıdır. Yoksa yaşama hakları yoktur".

Eğitimin büyük ödülü ise şudur; "Eğitimdir ki, bir milleti hür, bağımsız , şanlı yüksek bir toplum halinde yaşatır. Kölelik ve yoksulluktan kurtarır"

Atatürk, devlet ve millet düşmanları için de, Çanakkale savaşları sırasında yaşadığı bir olay üzerine ibret alınacak bir spor tarifi yapmıştır. Yakın siperler arasında gece nöbet tutan Mehmetcik ve İngiliz askeri birbirlerine o kadar yaklaşıyorlar ki, silah çekecek zaman ve mesafe kalmamıştır. Mehmetcik bir el-ense ile kendinden uzun ve iri düşmanını yere indirip, gırtlığını sıkıyor ve sürüyerek kendi siperine çekiyor. Sabah Atatürk'ün huzuruna çıkılıyor. Olay anlatılıyor. Bu durum karşısında Atatürk

şöyle diyor "Spor, vatanın milletin menfaatlerine tecavüz edenleri gırtlaklarından yakalayıp, millet ve memleket hizmetlilerinin huzuruna getirebilmeye maddi ve manevi kabiliyetidir".

Atatürk, Kurtdereli pehlivana sorar "Söyle pehlivan bir Türk neye bedeldir?" Kurtdereli ce-

vaben bir Türk'ün 10 düşmana bedel olduğunu söyler. Bu cevap Orta Asya kökenli bir ata sözüdür. Zira sürekli Çin'le mücadele içinde geçen o tarihlerde bir Türk, 10 Çinliyi altedebilmektedir. Atatürk, Kurtdereli'nin cevabını değiştirir. "Bir Türk dünyaya bedeldir". Çünkü kendisi canlı örnektir. İstiklal savaşında dünyanın en büyük devletlerini, dünyanın en büyük savaş güçlerini önünde dize getirmiş ve son Türk devletini kurmuştur. Atatürk bu veciz sözü ile de bir Türk gencinin, bir Türk sporcusunun veya bir Türk insanının sahip olduğu yüksek kabiliyet ve mazinin derinliklerinden gelen o yüce kültür, inanç ve cesaretle neler yapabileceğine işaret etmektedir.

Sportmen gençlik, hazır ordu demektir. Çünkü spor; akıl, ruh ve beden gelişimi ile her bakımdan sağlıklı, ülke savunmasına hazır nesillerin yetiştirilmesini sağlar. Bu ordu bugün için önce bilim ve fennin ordudur. Ülkemizin, modern ve gelişmiş ülkelerin üzerinde bir yerlere taşınmasını sağlayacak beyin güçleri ordusudur. Genetik şifreleri çözmüş, moleküler fizik, kimya ve patolojinin sırlarını ortaya koymuş, kuantum fizyon hidrojen sonsuz enerji ve uzay teknolojisine sahip ve bu teknolojiye uygun silahını üreten ordular demektir. Bunlar inançlı, ahlaklı, iffetli, sevecen, paylaşılan, birlik ve beraberliğin faziletini bilen yüksek ruh haline sahip ordulardır. Bedenen sağlığın sağlanmasını muhakkak akıl ve ruh sağlığı takip etmelidir. Onun için spor yapılacak yatırım, spor eğitime ayrılan bütçe ve olanaklar, gelecekte sağlık bilim ve savunma bütçelerinden tasarruf demektir.

Spor, ülke tanıtımında en büyük propoganda aracıdır.

Geçmişte savaş amacına yönelik olarak kullanılan spor, yani beden eğitimi kültürü bugün yeni şekli ile savaş alanlarından spor alanlarına taşınmıştır. Uluslararası spor ve büyük şampiyonalar artık her ne kadar evrensel barışın felsefesine hizmet ediyor, gençleri bir araya getiriyor, sevgi ve dostluğu pekiştiriyor, kültürel yakınlaşmayı sağlıyor olsa da, gelişmiş ülkeler, güçlerini zenginliklerini ve kültürlerini de spor alanlarında sergileyerek, kendilerini kanıtlama ve kabul ettirme mücadelesi vermektedirler.

Ekonomik kalkınmışlık ve devletin zenginliği spora da yansımaktadır. Yani batılılar sporun yüceliğinin farkına varmışlardır.

Spor, ülke savunmasında doğal kalkandır.

Bugün Olimpiyat oyunlarında, nüfusu 10 milyonu bulmayan Yunanistan, Bulgaristan, Macaristan gibi yüzyıllarca yönettiğimiz ülkelerin gerisinde yer almaktayız. Fransa, İtalya, İspanya gibi Akdeniz coğrafyasını paylaştığımız ülkeler ise Akdeniz Oyunlarında bizden en az üç misli fazla madalya kazanmaktadır. 17 milyon nüfuslu Avusturalya ise Amerika, Çin ve Rusya'nın arkasından dördüncülük kürsüsüne çıkıyor. Şimdi Atatürk'ün spor tariflerine derinlemesine bakmak gerekir. Atalarımızın beden eğitimi kültürüne verdikleri değer anlamını

iyi bilmek gerekir. Türkiye sporda layık olduğu yerde değildir. Türk gençliğinin dünya sporundaki gerçek yeri neresidir ve neresi olmalıdır? Unutulmamalıdır ki spor bugün, küreselleşme ile gelişen tüm yıkıcı hakim güçlere karşı da doğal bir kalkandır.

Faydalanılan kaynaklar:

1. Spor, Telebasım, İstanbul-2002.
2. ATABEYOĞLU, C.: Olimpiyat Oyunlarının 100 Yılında Türkiye, Seçil ofset, A-B Kitapçılık ve Dağıtım Ltd. Şti. İstanbul 1997.
3. Games of the XXVII Olympiad, Sidney 2000 (Sidney 27'nci Yaz Olimpiyat Oyunları, Sonuçlar-Notlar, Olimpiyat Dünyası, Seçil Ofset Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti., Bağcılar-İSTANBUL 2000.
4. Games of the XXVIII Olympiad, Athens 2004 (Atina 28'inci Yaz Olimpiyat Oyunları, Sonuçlar / Notlar, Olimpiyat Dünyası, 4 Nokta Matbaacılık Tic. Ltd. Şti., Sultanahmet İSTANBUL 2004
5. GÜVEN, Ö.: Türklerde Spor Kültürü, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara 1992.
6. KOCATÜRK, D.U., Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, Ankara 1971.
7. Olimpiyat Dünyası, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Yayın Organı, sayı 17, İstanbul- 2002
8. ÖZTEK, İ.: Çağlar Boyunca Türklerde Spor ve Osmanlı Devletinde Yakın Mücadele Sporları, Osmanlıda Spor Sempozyumu Kitabı, Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Konya, 1999; 73-82.
9. ÖZTEK, İ., Çağlar Boyunca Türklerde Spor, Türk Dünyası Tarih, 2005-224; 41-46.
10. Sydney 2000 Türk Kofilesi Rehberi, GSGM Yayını, Ankara- 2000.
11. YILDIZ, D.: Türk Spor Tarihi, Eko Matbası, İstanbul-1979.
12. YILDIZ, D., Çağlar Boyunca Türklerde Spor, Telebasım, İstanbul-2002.

HAYRABOLULU SÜLEYMAN

(POMAK SÜLEYMAN)

Tekirdağlı pehlihanlar denilince ilk akla gelen Tekirdağlı Hüseyin Pehlivan oldu-ğu aşikardır. Tekirdağlı Hüseyin Pehlivan'ın büyüklüğünün yanında şöhreti bir miktar gölgelenen bir Tekirdağlı pehlivan daha var aslında. Pomak Süleyman olarak da bilinen Hayrabolulu Süleyman YENER.

Hayrabolulu Süleyman, 1919 yılında Hayrabolu'nun Çerkezmüsellim köyünde doğmuştur. Ailesi Bulgaristan'ın Lofça kentinden ana vatana göçmüştür. Hayrabolulu Süleyman, Tekirdağlı Hüseyin Pehlivan'ın son zamanlarında en zorlu rakibi olmuştur. İkisi de Tekirdağlı olmasına rağmen kıran kırana güreş yapmışlar, Kırkpınar er meydanında birbirlerine meydan okumaktan çekinmemişlerdir. Sezon güreşlerinde de birbirini takip etmişlerdir.

Peki Tekirdağlı hemşehrimiz olan Hayrabolulu Süleyman kimdir? Hayrabolulu Süleyman diğer namı ile Pomak Süleyman, Cumhuriyet Dönemi Kırkpınar Güreşleri'nin en büyük pehlihanlarından biridir. Anne tarafından Osmanlı Dönemi başpehlivanlarından Hançoğlu Halil

HAYRABOLULU SÜLEYMAN'IN KIRKPINAR GÜREŞLERİ KARIYERİ

- 1938 yılı Kırkpınar büyüktorta birincisi**
- 1939 yılı Kırkpınar başaltı birincisi (Gönenli Kara Hüseyin ile birlikte)**
- 1944 yılı Kırkpınar başpehlivanı**
- 1947 yılı Kırkpınar başpehlivanı (Düzceli Çolak İsmail ile final güreşinde yenilemeyince zaman kuralları gereği her ikisi de hakem heyetince birinci ilan edildi)**
- 1950 yılı Kırkpınar başpehlivanı**
- 1952 yılı Kırkpınar başpehlivan ikincisi**
- 1953 yılı Kırkpınar başpehlivan üçüncüsü**
- 1954 yılı Kırkpınar başpehlivan dördüncüsü**
- 1955 yılı Kırkpınar başpehlivan dördüncüsü**
- 1956 yılı Kırkpınar başpehlivan üçüncüsü**

Pehlivan ile akrabadır. Hayrabolulu Süleyman (YENER), 1944, 1947, 1950 yıllarında üç kez Kırkpınar başpehlivanı olmuş sıra dışı bir pehlivandır. Gençlik dönemlerinden beri her tür güreşte boy gösteren Hayrabolulu Süleyman, Kırkpınar Güreşlerinde alt boylardan itibaren boy boy birinci olarak başa yükselmiştir. Başaltı finalinde Gönenli Kara Hüseyin ile yaptığı güreşte her ikisi de başında yaralanınca da yaptıkları güreş meclisine izin vermemişler ve hakem heyeti ikisini de

birinci ilan etmiştir.

Cumhuriyet döneminin en büyük başpehlivanı Tekirdağlı Hüseyin Pehlivan bir röportajında Hayrabolulu Süleyman için "benim ayarımda pehlivandır" demiştir. Bu açıklamadan Cumhuriyet Döneminin en büyük pehlivanı Tekirdağlı Hüseyin'in mütevaziliğini anlarken Hayrabolulu Süleyman'ın da büyük pehlivan olduğunu anlıyoruz.

Hayrabolulu Süleyman'ın en iyi yaptığı oyunlar künde, tek budama ve paça kasnak oyunudur. Güreş yaptığı dönemde en iddialı rakipleri Sındırgılı Şerif, Babaeskili İbrahim, Çolak İsmail, Gönenli Kara Hüseyin olmuştur.

Hayrabolulu Süleyman güreşten uzaklaştığı yıllarda eski şan ve şöhretini kaybetmenin zorluğunu yaşamış ve maddi sıkıntıya düştüğü dönemler olmuştur. Böyle zamanlarında Olimpiyat Şampiyonu İş Adamı Gazanfer BİLGE, Hayrabolulu Süleyman'a sahip çıkmıştır.

Hayrabolulu Süleyman, başarılarla dolu inişli çıkışlı bir ömür yaşayarak 21 Temmuz 1981 tarihinde vefat etmiştir. Vefatının üzerine Eyüp Mezarlığı'na defnedilerek ebedi hayata uğurlanmıştır.

Profesyonel serbest güreş olarak adlandırılan müsabakalar Anadolu'da çok eski bir büyük ağı geçmiştir. Müsabakalar toprak toprak her yerde ağırlıklı olarak pehlivanlar tarafından yapılır. Hayrabolulu Süleyman da bu güreşlerin en büyük pehlivanlarından biriydi. 1930 - 1940 yıllarında Profesyonel Serbest güreşlerin en büyük pehlivanı tartışmasız başta Hüseyin Pehlivan'dır. 1950'li yıllarda ortalarına doğru Profesyonel serbest güreş artık yapılmaz oldu.

Yörük Türkmen davasının özü

Türk milletinin temeli, atası Oğuz Kağan bize şöyle sesleniyor: "O kadar büyüyelim ki, gök kubbe çadırımız, güneş meşalemiz olsun!"

Gün görmüş Yörük dedelerin, aş elek elemiş Yörük nenelerin evlatları! Yalnız Allah'a, Peygamberimize, Kur'an'ımıza itaat eden; özüne sözüne sadık, devletimizi milletimizi, doğamızı hayvanımızı, mirasımızı, değerlerimizi seven, onlara hizmet eden Oğuz nesli, Yörük Türkmen kardeşlerim!

Türk milletinin temeli, atası Oğuz Kağan bize şöyle sesleniyor: "O kadar büyüyelim ki, gök kubbe çadırımız, güneş meşalemiz olsun!"

Türk büyüğü Bilge Kağan da, "Üste mavi gök çökmedikçe, altta yağız yer yarılmadıkça senin ilini ve töreni kim bozabilir?" der.

Ata öğüdünü tutacağız, çok çalışacağız, üreteceğiz. Birliğimizi dirliğimizi bozmayacağız.

"Bir ağaç gibi tek ve hür ve bir orman gibi kardeşçesine" diyen Nazım Hikmet de bizim,

"Kökünü beğenmeyen dal, dalını beğenmeyen meyve, olgunlaşmadan çürür" diyen Necip Fazıl da bizim. Bu bilge ozanın da sesine kulak vereceğiz.

"Sen ben yokuz, biz varız" diyen Ziya Gökalp üstadın öğüdü de yolumuzu aydınlatacak. Ayrıca bunlar bu toplumun uluları. Bunlar bizim. Zeybek bizim, horon bizim, halay bizim, semah bizim, birlik dirlik bizim. Deniz bizim, yer, gök bizim. Gelecek bizim...

Bu toplumun harcı karılırken atalarımız pek çok uludan yaralanmıştır.

"Ben ümmetimin çokluğuyla övünürüm," diyen peygamberimiz Hz. Muhammet (s.a.v.) bize ışık tutmuştur.

"İnsanı yaşat ki, devlet yaşasın" diyen, Osmanlı'nın manevi önderi Edebalı'yı nasıl unuttabiliriz? "Yurtta sulh, cihanda sulh..." diyen, Türk milletinin kurtarıcısı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün sadece ülkesine değil, tüm insanlığa yol gösterdiğini nasıl yadsıyabiliriz?

Tarihteki din ve devlet büyüklerimizden, bilgelerimizden, aklı erenlerimizden, yurdumuza

büyük hizmetleri olanları-mızdan çok nasihat aldık. Onları ışık, rehber edindik. Artık yiğitliğimizi, cesaretimizi, gücümüzü, tecrübemizi, bilgimizi kullanıp "akıllı Türk" olma kararındayız.

Yerüstü, yeraltı kaynakla-rımızı koruyacağız. Denizdeki balığı, ovadaki sebze-yeyi, dağdaki ormanı, hayvanı, havadaki kuşu da korumalıyız, yaşatmalıyız ki, yüzyıllar boyun-ca milletimiz namerde muhtaç olmasın; geleceğe güvenle baksın.

"Topraktan geldik, topra-ğa gideceğiz." Bu toprakları, kazanan, koruyan, bu uğurda şehit düşen, kan veren, emek veren atalarımız bu topraktalar. Onların eti kemiği, kanı, toprak olmuştur. Öyleyse toprak, atamızdır! Toprak kıymetlidir. Değerini biliriz, bir karışına bile zarar veremeyiz... M.Ö. 220'de Türk kağanı Mete Han, "Toprak bir milletin köküdür, kimseye veremeyiz" demiştir. Türk tarihinde her zaman toprağa saygı duyulmuştur.

Binlerce yıldır bu topraklarda yaşayan atalarımız. 1071'de Oğuz'un Kınık boyundan Alpaslan'nın önderliğinde Selçuklu Devleti'ni kurdu. 1299 yılında Oğuz'un Kayı boyundan Osman Bey de, sonra bir cihan devleti olacak olan Osmanlı Beyliği'nin kuruluşunu ilan etti. 29 Ekim 1923'de Oğuz'un Kocacık Yörüklerinden Mustafa Kemal ve arkadaşları Türkiye Cumhuri-yet'ini kurdular.

Son işgalden yurdumuzu; Makbule Efe, Çete Ayşe, Kara Fatma, Yörük Ali Efe, Şahin Bey, Sütçü İmam gibi halk kahramanları, yiğit askerlerimiz, Mustafa Kemal'in önderliğinde düzenli ordumuzla hep birlikte kurtardılar. Bu uğurda Yörüklerimiz, efelerimiz, zeybeklerimiz, kızanlarımız can vermiş, kan akıtmıştır. Kurulştan sonra da devletimize Türk devleti, milletimize Türk milleti, dilimize Türk dili, bayrağımıza Türk bayrağı dediler. Bize de bunları sonsuza kadar yaşatma görevi verdiler..

İşığa, güneşe, aydınlığa yürüyen Yörükler; kepeneklerine, yorganlarına binlerce yıldır yıldızı, ayı, güneşi işlemişlerdir. Boynumuza doladığımız keyfiyedeki kırmızı Türklüğü; yeşil, İslam'ı; sarı, bereketi bolluğu; mor, yiğitliği mertliği; beyaz, saflığı duruluğu anlatıyor. Kısacası gökkuşağının renkleri binlerce yıldır yolumuzu aydınlatıyor.

lider Atatürk, "İstikbal göklerde-dir" demiştir. Denizlerin, karaların yanı sıra güvenliğimiz ve geleceğimiz için de yeni hedefimiz gökyüzü olacaktır.

Üreyen, çoğalan milletimiz, tarihte 24 Oğuz boyunu yarattı. Nesiller boyu hep büyüdü. Tarih boyunca büyük devletler kurdu. Zaman zaman düşmanlarımızın komplolarıyla birbirimize düş-tük; bölündük, zayıfladık, yıkıldık. Ama esarette yaşayamadık; damarlarımızdaki kan, genleri-mizdeki bağımsızlık sevdası sayesinde Allah'ın izniyle yeniden ayağa kalktık. Devletimizi gene kurduk, gene yaşattık, yaşatacağız. Biz devleti-mizle, milletimizle varız, var olacağız.

Mustafa Kemal Atatürk, "Toroslara gidiniz. Orada bir Yörük çadırı görürseniz ve orada duman tütüyorsa, Türkiye Cumhuri-yeti'ni kimse yıkamaz." demiştir. Türk milleti olarak, Yörük olarak, Türkmen olarak bu güvene layık olacağız; varlık mücadelemizi sürdüre-

ceğiz. İllerimizin, ilçelerimizin köylerimizin, dağlarımızın yaylalarımızın; evlatlarımızın ve ürettiklerimizin adları Türkçe olmalı. Boyumuzun soyumuzun, kolumuzun, atamızın adının korunmasını istiyoruz. Her şeyimizi koruyacağız. Hiçbirinin unutturulmasına izin vermeyeceğiz.

Güneş çarığı sıkı mı, çarık da ayağı sıkar. Beylerimiz, önderlerimiz var. Vakıflarımız, bine yaklaşan Yörük Türkmen derneklerimiz, federasyonlarımız ve konfederasyonumuz var. Çadırımızı büyük tutuyoruz, herkes gelebilsin, orada yer bulabilsin diye. Bu varlık mücadelesini hep birlikte yapmak istiyoruz.

Biz, Türk türkü söylesin, türkü dinlesin istiyoruz. Kızlarımız anası, nenesi gibi, erkeklerimiz babası, dedesi gibi oynasın istiyoruz. Azerbaycan'ın Mounston dağlarındaki mağalara sekiz bin yıl önce zeybek oyunları kazınmış. Binlerce yıldır bu yiğit oyununu Türk nesli oynamış. Zeybek oyununda yere diz vurduğumuzda, "Yeryüzü bizim!" deriz. Ayağa kalkarken, Türk'ün bağımsızlık, özgürlük sevdasıyla, gururla, onurla doğruluşunu hatırlatır ve bunun için canımızı ortaya koyacağımızı gösteririz. Ellerimizi gökyüzüne kaldırdığımız zaman, gökyüzünün hâkimi şahin gibi, kartal gibi kollarımızı açar, "Gökyüzü bizim!" deriz. Dönerken birliği beraberliği anlatırız.

Bizi hep tarlada çiftçi, dağda çoban, fabrikada işçi, askerde er görmek isteyenler var. Çocuklarımızı okutacağız. Onlar denizde kaptan, havada pilot, fabrikada mühendis, hastanede doktor olacaklar. Ülkemizin ticaretinde de, bürokrasisinde de, siyasetinde de olacağız. Milletimizin kalkınmasında daha etkin olacağız. Emaneti emin ellere teslim edeceğiz.

Aşımızı ekmeğimizi çalışarak kazanmak, üretmek istiyoruz. Biz dilimizi, dinimizi, giyimimizi kuşamımızı, türkümüzü, oyunumuzu sürdürmek istiyoruz. Ana baba sevgimizi, hısım akraba yakınlığımızı koruyacağız. Yardımlaşmayı, dayanışmayı, haramı helali, hayrı hasenatı bileceğiz. İnsan haklarına saygılı, demokrat, halkımızla barışık olarak yaşayacağız. Bunları kırmadan dökmeden, ayırmadan kayırmadan yapacağız. Yaşatarak yaşamaya çalışacağız.

Sevdamız, bağımsız ve güçlü devlet, özgür ve mutlu millettir! Kültürümüzü yaşatmaktır. Ataya layık olma arzumuz sürecektir. Dünyanın ve ülkemizin külfetini çekiyoruz; nimetinin de hakça paylaşılmasını istiyoruz. Hakkın hukukun üstünlüğünü savunuyoruz. Allah yar ve yardımcımız olsun. Elimiz helâl karda, gözümüz hakiki yolda olsun. Kalsa da atımızın nalları yolda, yırtılsa da çarığımız, biz yürüyeceğiz. Çünkü biz Yörüküz!

Güneş batarken ay doğsun, ay batarken güneş doğsun. Üzerimizden aydınlık ve hürriyet sevdası hiç eksik olmasın. Eşle dostla, akrabayla arkadaşla, elle günle; sevdamızı, bilgimizi, selamımızı paylaşalım. Sağ olun var olun, Allaha emanet olun diyerek derdimizi, sevincimizi, umudumuzu, kısacası davamızı anlatmaya başlayalım...

Yağlı Güreş Faaliyet Programı (2016)

Yağlı Güreş Federasyonu'ndan yapılması kesinleşen yağlı güreş müsabakaları yayınlandı...

Yağlı Güreş Federasyonu'ndan yapılması kesinleşen yağlı güreş müsabakaları aşağıda yer almaktadır. Bundan sonra tarihleri kesinleşen diğer faaliyetlerimizi de tablomuza ekleyeceğiz. Federasyondan kesinleşen güreşler olursa tekrar yayınlayacağız.
Sinan Beratlıgil

Lara Spor Kulübü Başkanlığı Yağlı Güreşleri
Antalya 10 Nisan 2016

Derince Taşköprülüler Derneği Yağlı Güreşleri
Kocaeli 24 Nisan 2016

Aliğa Bel Helvacı Gençlik Spor Klup Yağlı Güreşleri
İzmir 24 Nisan 2016

Kumluca Belediye Başkanlığı Yağlı Güreşleri
Antalya 30 Nisan - 01 Mayıs 2016

Muratpaşa Belediye Spor Kulübü Yağlı Güreşleri
Antalya 08 Mayıs 2016

Burhaniye Belediye Yağlı Güreşleri Balıkesir 14 Mayıs 2016

Döşemealtı Belediye Başkanlığı Yağlı Güreşleri
Antalya 15 Mayıs 2016

Nilüfer Belediye Başkanlığı (Çalı Güreşleri) Bursa
15 Mayıs 2016

Serik Belediye Başkanlığı Yağlı Güreşleri Antalya
22 Mayıs 2016

Silivri Belediye Başkanlığı Kavaklı Yenici Mehmet Pehlivan Yağlı Güreşleri

Finike Belediye Başkanlığı Yağlı Güreşleri Antalya
28 Mayıs 2016

Kemer Belediyesi Başkanlığı Altın Nar Yağlı Güreşleri Antalya 29 Mayıs 2016

Gebze Belediyesi Yağlı Güreşleri Kocaeli 29 Mayıs 2016

Çanakkale Umurbey Belediyesi Yağlı Güreşleri
Çanakkale 04 Haziran 2016

Kağıthane Belediye Başkanlığı Yağlı Güreşleri
İstanbul 05 Haziran 2016

Fevziye Köyü Yağlı Güreşleri Yalova 07 Temmuz 2016

İstanbul 28 Mayıs 2016

Vezirköprü Belediye Başkanlığı Yağlı Güreş

Müsabakaları
Samsun 09 Temmuz 2016

Çan Belediye Başkanlığı Yağlı Güreşleri Çanakkale
10 Temmuz 2016

54. Akyazı Akbalık Ayşecik Yağlı Güreşleri Sakarya 10

Temmuz 2016

655. Tarihi Kırkpınar Yağlı Pehlivan Güreş Müsabakaları Edirne 222324 Temmuz 2016

Manavgat Belediye Başkanlığı Yağlı Güreşleri
Antalya 2425 Eylül 2016

Geyikli Belediye Başkanlığı Yağlı Güreşleri
Çanakkale 30 Temmuz 2016

Gönen Belediyesi Yağlı Güreşleri Balıkesir 31 Temmuz 2016

Konyaaltı Turizm Kültür Eğitim Vakfı Yağlı Güreşleri (21.Feslikan) Antalya 07 Ağustos 2016

Karesi Bel Başkanlığı 35. Geleneksel Kurt Dere Yağlı Güreşleri Balıkesir 121314 Ağustos 2016

Kartepe Bel. Başkanlığı (13.Hergeleci İbrahim) Yağlı Güreş Kocaeli 24 Ağustos 2016

Kapaklı Bel Başkanlığı Yağlı Güreşleri Tekirdağ 28 Ağustos 2016

Kocaeli - İzmit Belediye Başkanlığı Yağlı Güreşleri Kocaeli İzmit 10 Eylül 2016

TÜRKİYE'NİN EN BAŞARILI GÜREŞ KULÜBÜ OLİMPİYAT GÜREŞ KULÜBÜ

“Güreşin Yarınları” ödülleri verdi..

Olimpiyat Güreş Kulübü'nün Yenidoğan Ortaokulu Konferans salonunda düzenlediği Güreşin Yarınları adlı toplantıya yoğun katılım oldu.

**Sinan
BERATLIĞİL**

Istanbul Olimpiyat Güreş Kulübü'nden Güreşin annelerine teşekkür İstanbul Olimpiyat Güreş Kulübü'nün Yenidoğan Ortaokulu Konferans salonunda düzenlediği Güreşin Yarınları adlı toplantıya yoğun katılım oldu.

Salona sığmayan davetliler zaman zaman zor anlar yaşadı., İBB Büyükşehir Güreş Takımı Antrenörü ve Güreş Milli Takım Antrenörü aynı

zamanda İstanbul Olimpiyat Spor Kulübü Başkanı olan Harun Doğan burada yaptığı konuşmada "Güreşin Annelerine ve katılanlara teşekkür etti. Harun Doğan" İstanbul Olimpiyat Spor Kulübü'nün en önemli hedefi, madalyalardan önce gençlerimizi çağın en büyük belası olan uyuşturucu ve madde bağımlılığı tuzağından korumaktır. Yönetim kurulu olarak

bizleri, çalışmamıza spor salonlarında ve yarışmalarda başarıya hazırlayan, bu mücadelede en büyük katkısı olan, sporcularımızın annelerinin önemi çok büyüktür. Burada güreşin annelerine teşekkür ediyorum. Umuyorum ki bu organizasyonda eksiklerimiz olsa da önümüzdeki sene yılmadan usanmadan çalışıp , sporcularımızı daha büyük başarılarını taçlandıracağımız

törenlerde birlikte olacağız. Bizi destekleyenlere teşekkürü bir borç biliyorum." dedi

Sancaktepe Bölge Hastanesi Başhekimisi ve Olimpiyat Güreş Kulübü Onursal Başkanı Mustafa Altun ve Dr.Hasan Alızade 'odülle taçlandılar. .

Son olarak Avrupa'da ve Türkiye'deki şampiyona da başarılı olan

güreşçileri Bölge Hastanesi Başhekimisi Mustafa Altun ve doktorlardan Hasan Alızade ile birlikte ödül töreninde plaketlerini alırken çok duygulandılar. Mustafa Altun'' Harun Doğan, kurduğu Olimpiyat Güreş Kulübü ile ilgili bize geldiğinde projesini ve faaliyetlerini anlattı. Sonra bu gençlerin bizim bölgemizden çıkmasının mümkün

Destan-ı Kırkpınar Dergisi Genel Yayın Yönetmeni'ne Güreşin Yarınları Ödülünü, İstanbul Güreş İl Temsilcisi Halil İbrahim Oktay verdi.

2015 Güreşin Anneleri birlikte objektiflere poz verdiler.

olacağını ve bizim de güreşe destek vermemiz gerektiğini belirtti. Biz de kurum olarak projeyi uygun bulduk. Destek verme kararı aldık. Kulübün sporcularının aldığı başarılar bizi çok duygulandırdı. Kurum olarak, Ata sporumuza yağlı güreş ve minder güreşindeki başarıları da ekleyecek olmak bizi gerçekten çok gururlandırdı. Bugün burda bunun meyvelerini de aldığımızı görüyoruz çok mutluyuz”dedi.

Geleceğin Şampiyon güreşçileri okul spor salonlarında yetişiyor İstanbul Büyükşehir Belediye tarafından spora yapılan hizmet vedesteklerin ulusal ve uluslararası müsabakalarda elde edilen başarılarıdaki rolü de artıyor. Spora yapılan yatırımlardan birisi olarak okul bahçelerine yaptırılan ve İBB Gençlik ve Spor Müdürlüğü tarafından hizmet verilen okul spor salonları öğrencilere ve çevre halkına modern tesislerde spor yapabilme olanağı sağlıyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Sancaktepe'deki Yenidoğan İlkokulu Spor Salonu'nda çalışan, ulusal ve uluslararası müsabakalarda derece elde eden güreşçiler için madalya töreni düzenlendi. Törende sporcuların yanı sıra çocuklarını spora teşvik eden anneler ve güreş sporunun gelişmesine katkı sağlayan kurum ve kişiler de ödül aldı.

İstanbul'daki 143 okul spor salonundan birisi olan Sancaktepe ilçesindeki Yenidoğan İlkokulu Spor Salonu da okul saatleri içinde öğrencilerin beden eğitimi derslerine, okul saatleri dışında ise vatandaşların sportif faaliyetlerine ve spor kulüplerinin antrenmanlarına ev sahipliği yapıyor. Burada çalışmalarını sürdüren İstanbul Olimpiyat Güreş Kulübü de ulusal

Doktor Mustafa Altun, İstanbul Büyükşehir Spor Müdürü Ayhan Kep ve Doktor Hasan Alizade birlikte ödül töreninde.

ve uluslararası müsabakalarda önemli başarılar elde eden sporcular için ödül töreni düzenledi. Törene İBB Gençlik ve Spor Müdürü Ayhan Kep, İlçe Milli Eğitim Müdürü Hüseyin Aydoğdu, İlçe Halk Eğitim Müdürü Halil Dede ve Sancaktepe Belediye temsilcileri ile Kulüp Başkanı Harun Doğan, İstanbul Güreş İl Temsilcisi Halil İbrahim Oktay, Özel Bölge Hastanesi yönetimi, Tokat Dostluk Grubu Başkanı Mustafa Günel, Tokat Ümraniye Derneği Başkanı Bekir Keskin. Törende konuşan İBB Gençlik ve Spor Müdürü Ayhan Kep, İstanbul'a 11

yılda yapılan spor yatırımlarına değindi. İBB tesislerinde 18:00'e kadar ücretsiz spor yapma imkanı sunulduğuna dikkat çeken Kep, hem tesislerde hem okul spor salonlarında spor yapan gençlerin çok önemli başarılar elde ettiklerini vurguladı. Gençlerin ancak spor sayesinde zararlı alışkanlıklardan uzak kalabileceğini belirten Kep, sağlıklı bir nesil yetişmesi için çocuklarını spora teşvik eden ailelere teşekkür etti.

Protokol konuşmalarının ardından ilk olarak İstanbul Olimpiyat Güreş Kulübü'ne ve spor-

cularına destek veren kurum ve kuruluşların temsilcilerine plaket verildi.

Uluslararası ve Türkiye'de düzenlenen yarışmalarda dereceye giren güreşçilere ödülleri verildi. Sporcuların anneleri arasından da 3 anneyi yılın annesi seçen İstanbul Olimpiyat Spor Kulübü bu annelere de birer altın takdim etti.

Daha sonra güreş sporunu sevenlere ve destekleyenlere teşekkür plaketleri verildi. Plaketleri sporcuların anneleri "Güreşin Anneleri" verdi.

ÇARDAKLI ÇIRPAN PEHLİVAN

Kahraman, Cumhuriyete kadar Türk Güreşi adlı eserinde Çardak Yöresinin ünlü bir başpehlivanından bahsetmektedir...

Sayın Atıf Kahraman Cumhuriyete Kadar Türk Güreşi adlı eserinde Çardak Yöresinin ünlü bir başpehlivanından da bahsetmektedir. Bunun üzerine ben de memleketimde bu pehlivan hakkında bir araştırma yapmak istedim ve torunları ile de görüştüm. Bu görüşmeler sırasında Çırpan Pehlivan'ın adının Mustafa değil de Seyit Ali olduğunu da öğrendik. Elimizde hiçbir resim yok. Fakat aşağıdaki bilgilere sahip olduk. Önce Sayın Atıf Kahraman ile başlayalım :

Çardak yöresinin bu ünlü başpehlivanı uzun yıllar bölgesinde Başpehlivanlığı kimselere kaptırmamış. Ustası; Aliço'nun başhakem olarak görev yaptığı Meşhur Çardak güreşinde Cazgırlık yapan Çubukcuoğlu Mehmet Pehlivan'dır. Ali Rıza Çubukçu anılarında şöyle anlatıyor:

" Dedem Çubukcuoğlu Mehmet Pehlivan'dan bizzat dinlediğime göre, Çardak Yöresi Başpehlivanı Çırpan pehlivan ile Hafız Yakup Pehlivanlar ile birlikte Kırkpınar'a gitmişler.

Çırpan Mustafa Pehlivan Başaltına güreşirken seyircilerden biri tanımış ve Yaşa Çırpan Pehlivan diye bağırmış. Bunun üzerine, başa güreşmek üzere bekleyen Tirnovalı Hafız Pehlivan güreşi durdurmuş ve Çırpan pehlivana : Pehlivan sen başpehlivansın neden başaltına çıkarsın ben senin şöhretini bilerek buraya geldim. Seninle güreşmek isterim demiş.

Çırpan, güreştiği pehlivana pes ettirmiş ve Çırpan pehlivan orada başa güreşmek üzere de Tirnovalı ile eşleşmişler. Birkaç saatlik bir güreş sonunda Çırpan pehlivan Tirnovalı Hafız'a pes etmiş. Bunun üzerine Tirnovalı Hafız Pehlivan ; Üzülme Pehlivan bu gök kubbesi altında seni yenecek iki kişi var. Bunlardan birisi benim, Tirnovalı Hafız diğeri de Ana-

dolu'da Hacı Çoban Pehlivan. Bunların ikisini de tanı.

İşte bu anekdottan sonra geçelim Çırpan pehlivan'ın hikayesine :

Çardakta Seyit Ali isminde genç bir delikanlı güreş gemeye başlar. Genç cılız ve orta boyludur. Fakat aşırı bir güreş merakı vardır. Ancak

her gittiği yerde yenilmektedir. Buna rağmen daha çok hırslanmakta ve güreş istemektedir. Annesi oğlunun bu durumuna üzülmekte ve güreşmesini istememektedir. Yine bir gün Lâpseki'de güreş vardır. Annesi; güreşe gitmesin diye oğluna akşamdan " oduna git yarın odun lazım "der. Sait Ali'yi uyku tutmaz gecenin bir vakti kalkar katırları alır yola çıkar. Amacı hem annesinin isteğini yapmak hem de güreşe yetişmektir. Mecidiyeköy altında bir derviş tekkesi ve orada bir de çeşme vardır. Tekke Çeşmesine geldiğinde aceleden hayvanlara su içirmek istemez. O sırada bir ak sakallı zat çıkar karşısına; evlat! ne bu acelen? hayvanlara su içir, kendinde iç der. Sait Ali de; "Dede! anam odun istedi. Bugün de Lapseki'de güreş var ona da yetişmem lazım" der. Dede aferin evlat Allah muzaffer etsin bir daha sırtın hiç yer görmesin" diyerek sırtını sıvazlar.

(Babam Abdullah Çırpan dan dinledim)Dedenin yanından ayrıldıktan sonra başlar odunları kesmeğe ama ne kesiş kendi bile hayret eder, vurduğu odun bir kerede uçurmakta. Sonra getirir odunları doğru güreşe.

Çıkar kendi boyundan başlar temizlemeğe, başı da alır boğayı da alır. Müjdeciler gelir önden babasına

**Ahmet
ACAR**

müjdeye ama inandırmazlar "gidin eylenmen benlen "der. Fakat bir de bakarlarsa ki Sait Ali boğayı çekerek getiriyor.

O günden sonra bir daha Seyit Ali'nin sırtının yere geldiğini ne gören olmuş ne de duyan.

Çırpan pehlivan, Çardaklı Hafız Yakup Pehlivan ve Çubukcuoğlu Mehmet Pehlivan ile de bir çok güreşler gezmış-

tir. Kırkpınar güreşini yukarıda sayın Atıf Kahraman'dan aldığımız bilgilerle anlattık. Ayrıca İzmir ve Dikili bölgesinde de bir çok güreşlere katılmıştır. Hatta Dikili'de bir kahvede resmi olduğunu duyunca araştırdık. **Güreş ağamız Ramazan Güven** bizzat ilgilendi fakat bulamadık.

Dikili taraflarında bir Rum pehlivanı ile sahilde güreşirken Rum pehlivan iyice sıkışmış ve kıyıda kızaktaki bir sarı sandala tutunmuş, Çırpan pehlivan da pehlivanı sandalla birlikte denize sürüp atmıştır. Bu yüzden kendisine Sarı Sandal lakabı da takılmıştır.

Torunu Haluk Çırpan'ın aile büyüklerinden dinlediklerine göre de "Çırpan pehlivan bir dönem İstanbul'a da gelmiş, Sultan Abdülaziz huzurunda da güreş yapmıştır. O dönemin birçok ünlü pehlivanını huzur güreşlerinde yenmiş ve Sultan Abdülaziz'in hediyelerine mazhar olmuştur. Daha sonra bu hediyelerle birlikte Çardak'a geri dönmüş ve bir bağ satın alarak günlerini orada geçirmiştir.

Dedemin sandukaları ve paraları halen ayakta olan eski evin bahçesindeki mermerden çok ağır kapaklı bir mermer çeşme olmasının altında saklıymış. Fakat kızları izinsiz kapağı aralayıp paralardan almaya başlamışlar. Dede de paraları ve sanduka-

ları katırlarına yükleyip Çamköy'deki kırmızı çibıklı bağa götürmüş ve oraya saklamış. Halen bu emanetler de bulunamamıştır. Sandukalar da ise neler olduğu halen bilinmemektedir."

Yaşar Çubukçu tarafından aktarılan, Rıza Çubukçu'dan dinlenerek nakledilen iki Çırpan Pehlivan anısı ile yazımızı sonlandıralım.

O devirde Çubukçu pehlivan ile Çırpan pehlivan Beyçayır civarında eşek yükü yapıyorlarmış. Yani odun kesip eşeklere yüklüyorlar. Ve sonra da satıyorlar. Beyçayır'da güreş olduğunu duymuşlar, ödül de bir dana. Çırpan pehlivan hadi gidip danayı alalım demiş.

Çubukçu pehlivan yürü git işine bize orda dana mana kaptırmazlar demişse de çıkıp güreşe gitmişler. Kısptet falan yok. Dağdan inip doğru güreşe. Çırpan pehlivan orda bütün rakiplerini yenmiş sonra da danayı alıp eşek yüklemeye geri dönmüşler ve bütün yükçülerle birlikte güzel bir ziyafet çekmişler.

Bugünkü Çardak ilköğretim okulu civarlarında "üç dutlar" mevkii varmış. Pırtık Süleyman la Çırpan Pehlivan burada dinlenirlerken bir gariban adam gelmiş. Adama ne bu kederli halin diye sormuşlar. Adam da öküzüm öldü çift süremiyorum demiş. Adama da alıp hemen yakın bir yerde Lapseki civarındaki bir güreşe gitmişler ve başı alıp ödül olan boğayı alıp adama vermişler.

Çırpan Pehlivanın doğum ve ölüm tarihleri bilinmemekle birlikte ailece 1850-1860 yıllarında doğmuş olabileceğini tahmini olarak düşünmekteyiz. Mezarının ise Çardak da Kızılbaş yolu üstündeki eski mezarlıkta olduğu kesindir. Çırpan Pehlivanla ilgili çok detaylı bilgiler veren Rıza Çubukçu(Lapacı Rıza-Cazgır) M.1906 doğumludur.

Kalın sağlıcakla.

Bozkır atlılarının savaş dansı

GÖKBÖRÜ

Türkistan Türkleri'nin en önemli atlı sporlarından birini teşkil eden gökbörü oyunu, cirit gibi atlı bir spordur ve esası, at salıp koşarak oğlağı kapmak ve rakibin kalesinden geçirerek sayı kazanmak üzerinedir

K Gökbörü oyunu Türkler'in tarihi ve milli sporlarından biridir. Bugün dahi Türkistan Türkleri'nin en önemli atlı sporlarından birini teşkil eden gökbörü oyunu, cirit gibi atlı bir spordur ve esası, at salıp koşarak oğlağı kapmak ve rakibin kalesinden geçirerek sayı kazanmak üzerinedir.

Gökbörü oyunu, Türkistan kökenli olup, binlerce yıldan beri, atlı savaşçıların kendilerini barış zamanlarında zinde tutmak için oynadıkları atlı müsabakalardan biridir.

Günümüzde Kırgızistan, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Moğolistan, Tacikistan ve Afganistan'da oynanıyor. Oyun halen en doğal haliyle oynanmakta ve seyredildiği zaman tam bir savaş oyunu havası vermektedir. Türkiye'de Van'ın Erciş ilçesi Ulupamir köyündeki Kırgızlar tarafından oynanmaktadır.

Ahmet TÜZÜN
ayarhan@gmail.com
Avrasya Kültür Spor
Birliği Başkanı

yarışır.

Kökbörü'de atlılar, kesilmiş bir oğlağı veya başka bir hayvan yavrusunu birbirinin pençesinden almak için kurtlar gibi mücadele ederler. Orta Asya Türkleri'nde düğün törenlerinde gü-

Esasında Türkler her türlü atlı spor oyununa rağbet gösterir ve başarılı olur. Orta Asya Türkleri'nde Beyge ve Kökbörü (Gökbörü), atlı spor türlerinin en çok sevilenlerindendir.

Beyge daha ziyade, aynı yönde yapılan ödüllü koşu, kökbörü de, kesilmiş bir oğlağı birbirinden kapmak suretiyle yapılan bir atlı

vey ile gelin bir istikamette at yarışı yani kız kuu (kız kovalama) yapar, ok atar, güreş tutarlardı. Eski çağlarda Türkler kendi sembolleri olan kurda "Kök-börü" yani "Gök-kurt" demekteydiler.

Türkistan'da çok bilinen ve oynanan bu oyuna "Gökbörü", "Kökpari", "Oğlak/Ulak", Afganistan'da "Oğlak, Buz-Kaşı", Kazaklarda "Kökbar" gibi adlar verilmektedir.

Anadolu'da ise "Öndül Kapmaca" "Pösteği" adını taşımaktadır.

Oyunun ana kaideleri ve saha ölçüleri, her Türk bölgesinde birbirinin aynısıdır. Bazen, esası etkilemeyecek küçük farklılıklar olabilir. Gökbörü oyununda asıl olan kesilmiş ve içi temizlenerek etle doldurulmuş bir oğlak veya hayvanı eğeri ile bacakları arasına sıkıştıran ve dört nala koşan bir atlının, kendini kovalayan atlılara sınırlanmış bir alan veya alanda bir turu tamamlayarak puan alması biçimindedir. Oyun teke

tek veya gruplar arasında da oynanır. Özbek Türkleri'nin bu oyunu; üzerinde sular, hendekler ve yükseklikler bulunan bir arazide de oynadığını biliyoruz..

Evlilik törenlerinde kesilmiş hayvan, kız tarafından kaçırlır ve damat tarafı gelini kovalardı. O zaman bu oyun Kız-Börü adını alırdı.

Çevgen (Çevgan, Çögen) de eski Türkler arasında yaygın bir oyundu. Bu oyun bugün adına Tibet dilinde top anlamına gelen Pulu'dan alınarak Polo denilen atlı hokey oyununun ilk şeklidir. İlk defa Türkler tarafından oynandı. Gökbörü ve Çevgen, eski Türkler'in çok sevdiği binicilik oyunlarıydı. Cesaret, algılama sürati, refleks, denge gibi üstün özellikleri

bünyesinde barındıran bu stratejik oyun, iyi bir binicilik ve ata hakim olmayı gerektirirdi.

Bu güzel atlı mücadele oyunu gerektiği gibi tanıtılabilsse, hayli ilgi çeker

ve tam bir sektör oluşturabilir. Yiğit atlılar tarafından oynanan bu oyunun bütün Türk coğrafyasında eski itibarına ve yaygınlığına kavuşturulması ve ardından tüm dünyaya tanıtılması büyük önem arz etmektedir. Bu muhteşem bozkır oyunu dünyaya kazandırılıp,

Türkiye ve tüm Türk dünyasında yeni bir sektör haline getirilebilir.

Kazakistan, Kırgızistan gibi ülkelerde Gökbörü Federasyonları bulunmaktadır.

YAĞLI GÜREŞTE BOY YAŞ VE KİLO TESBİTİ

Yağlı Güreş'in günümüz şartlarına uydurularak, bilhassa küçük yaşlardaki güreşçilerin birbirine denk kilo ve yaşlarda güreşmelerini sağlamak esastır...

**Ziya
ÜRÜK**

Yağlı güreş kaidelerinde yapılan değişiklik ; Yağlı Güreşin günümüz şartlarına uydurularak, bilhassa küçük yaşlardaki güreşçilerin birbirine denk kilo ve yaşlarda güreşmelerini sağlamaktır. Deste Büyük Boya kadar yaş ve kilo sınırı getirilerek bu konuda hakkaniyetle güreş yapılması sağlanmış olacaktır. Aşağıda Boyların Kilo ve yaş durumlarını görmektediriz.

a) Minik boyu

1 Minik Bir Boyu (11 yaş)(35 45 kg)

2 Minik İki Boyu (12 yaş) (50 kg)

b)

1 Teşvik bir boy (13 yaş) (55 kg)

2 Teşvik İki Boy (14 yaş) (60 kg)

c)

1 Tozkoparan (1516 yaş) (65 kg)

2 Ayak (1617 yaş) (70 kg)

d) Deste Küçük Boy

1 Yaş (17 Yaş) (80 kg)

e) Deste Orta Boy

1 18 Yaş

2 (85 kg)

f) Deste Büyük Boy

1. 19 Yaş

2 (90 kg)

g) Küçük Orta Küçük Boy

h) Küçük Orta Büyük Boy

i) Büyük Orta Boyu

j) Başaltı Boyu

k) Baş Boyu

l) Yaşı 19 u geçmiş tecrübeli güreşçiler kiloları 65 altında ise; hakem komitesinin kararı ile sadece deste büyük boyda güreştirilir.

m) Güreş Federasyonunun faaliyet progra-

mında yer alan Büyük-ler Güreşlerinde 9698 kg , (125 ve 130 kg larda serbest ve Greko-Romen stilde, Olimpiyat Şampiyonalarında 1.2.3.3. olanlar;

Dünya Şampiyonalarında 1. 2 olanlar; Avrupa Şampiyonalarında 1. Olanlar; (30 yaşını doldurduktan sonra Federasyondan izin almak kaydıyla)Tarihi Kırkpınar Geleneksel, birinci sınıf ve mahalli güreşlerde başa güreşirler. (Ordular arası, Akdeniz oyunları, Üniversite oyunları, ve benzeri yarışmalardaki alınan dereceler dikkate alınmaz)

n) Boy ayırımında yaşının kilosunu 10 kg,a kadar geçenler bir üst boya,10 kg dan fazla geçenler 2 üst boya çıkarılır. Yaş kilosunun alt sınırından 10 kg eksik olanlar bir alt boya güreştirilir.

o) Milli takımda güreşen sporcular federasyon başkanının izni ile Tarihi Kırkpınar, Geleneksel, birinci sınıf ve mahalli güreşlerde; Merkez Hakem Kurulu'nun kararı ile kilo ve yaşının tuttuğu boyda güreştirilir.

Er meydanı deyince örneğin 100 kiloluk güreşçiyi 50 kilo gelenle güreştirmek hakkaniyetten uzak kalacağından yukarıdaki yapılmakta olan uygulamanın ideale yakın olduğu görülmektedir. Güreşlerde zaman kısıtlaması yapılması da doğaldır. Seyirci sabahtan akşama kadar bir çift pehlivanı seyretmeye gelmeyecek , diğerlerini de seyredecek. Süre kısıtlaması olunca pehlivanlar müsabakayı verilen zaman içinde bitirmeye gayret edecekler, güreşe daha hareket gelecek. Bu uygulama iki senedir yapılıyor. Son rütuşlar yukarıdaki şekilde yapılarak bu sene uygulanacak. Hayırlısı Allahtan.

